

1. Prokariota és eukariota sejtek

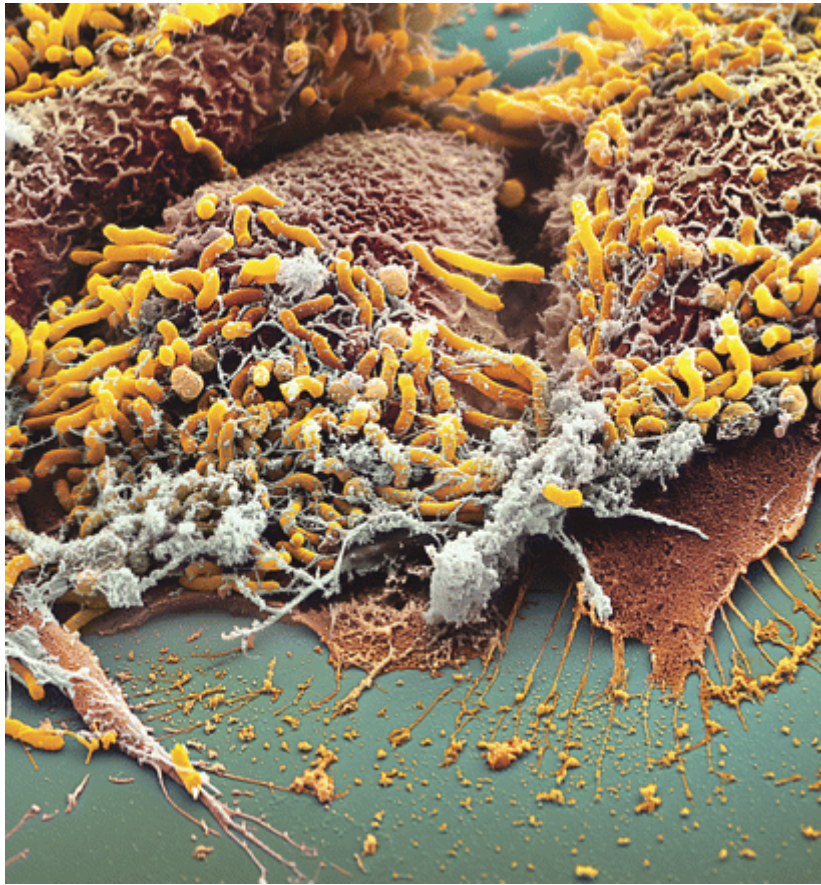
**Neutrofil granulocita fagocitál baktériumokat
(pásztázó elektronmikroszkóp, digitális színezés)**

<http://www.pnas.org/content/100/19.cover-expansion>

Milyen csoportba sorolhatóak alakjuk szerint a felvételen látható baktériumok?

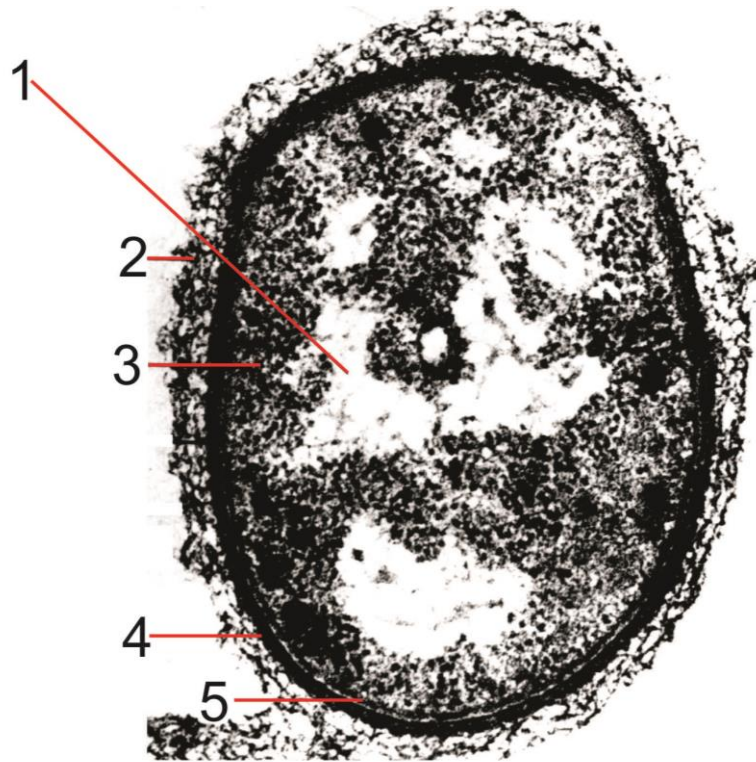
**Helicobacter pylori baktériumokkal fertőzött gyomornyálkahártya sejtek
(pásztázó elektronmikroszkóp, digitális színezés)**

<http://www.pnas.org/content/108/36.cover-expansion>

Milyen csoportba sorolhatóak alakjuk szerint a felvételen látható baktériumok?

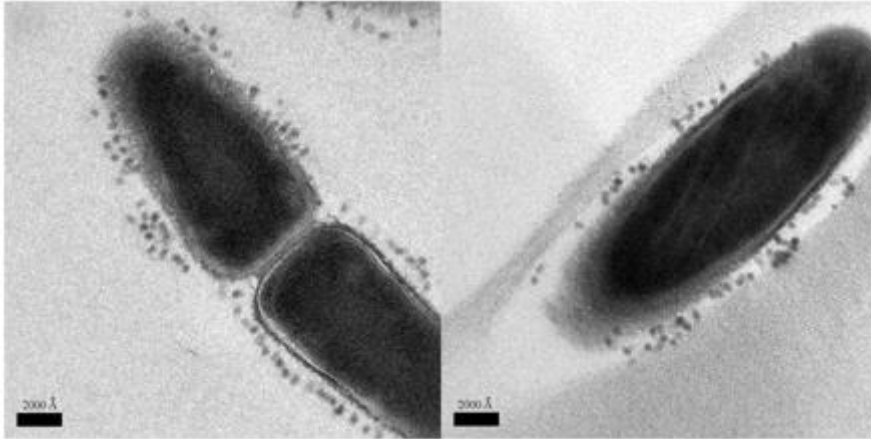
Baktérium sejt transzmissziós elektronmikroszkópos felvétele

1. nukleoid, 2. tok, 3. protoplazma, 4. sejtfal, 5. sejtmembrán

Mekkora lehet a felvétel hozzávetőleges nagyítása?

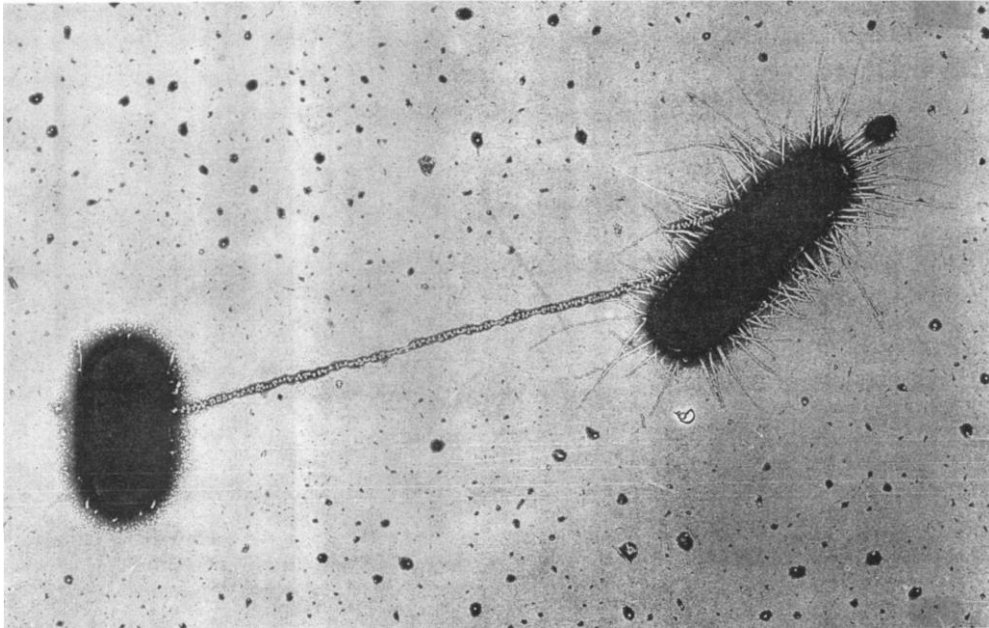
Bakteriofág fertőzés (transzmissziós elektronmikroszkóp)

<http://www.pnas.org/content/108/12/4806/F5.expansion.html>

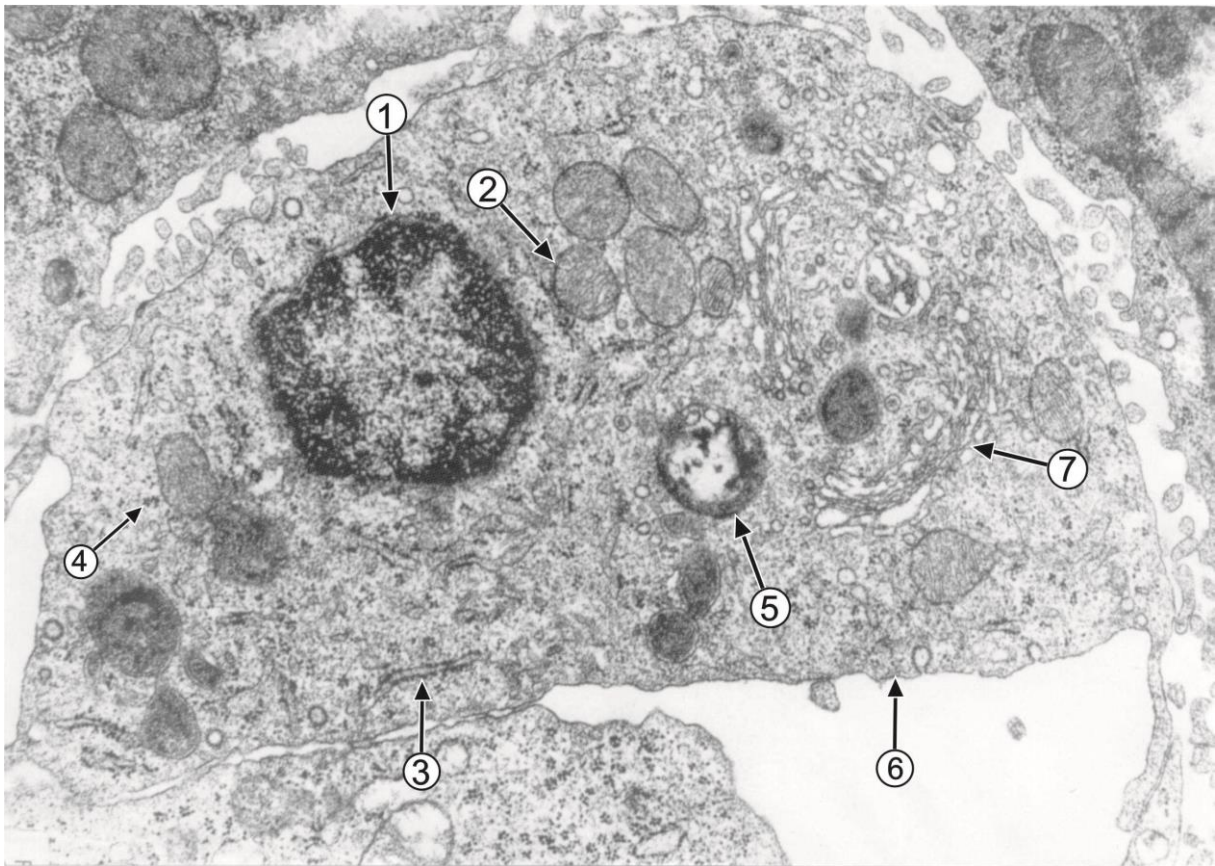
1. Milyen molekuláris biológiai jelentősége van a bakteriofágoknak?
2. Mekkora a felvétel nagyítása?

**Genetikai információ átvitele konjugációval E.coli baktériumok között
(transzmissziós elektronmikroszkóp)**

Mi a biológiai jelentősége a konjugációnak?

Eukariota sejt transzmissziós elektronmikroszkópos felvétele

1. sejtmag, 2. mitokondrium, 3. durva felszínű endoplazmatikus retikulum, 4. szabad riboszómák, 5. szekunder lizoszóma, 6. sejtmembrán 7. Golgi komplex

Nevezze meg azokat a felvételen látható sejtalkotókat, amelyek prokariota sejtekből hiányoznak!

Eukariota sejt citoplazmájának részlete (transzmissziós elektronmikroszkóp)

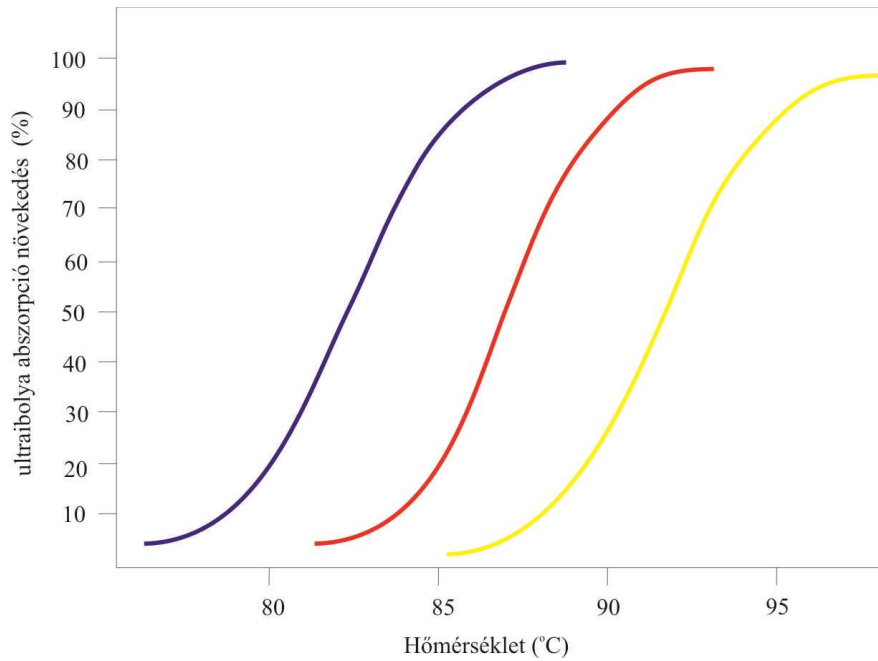

1. durva felszínű endoplazmatikus retikulum, 2. szabad riboszómák, 3. szekunder lizoszóma,
4. transzport vezikulum, 5., 6., 7. Golgi komplex, 8., 9., 10. szekréciós vezikulumok

Nevezze meg azokat a felvételen látható sejtalkotókat, amelyek prokariota sejtekből hiányoznak!

2.DNS

DNS hiperkromicitási görbe

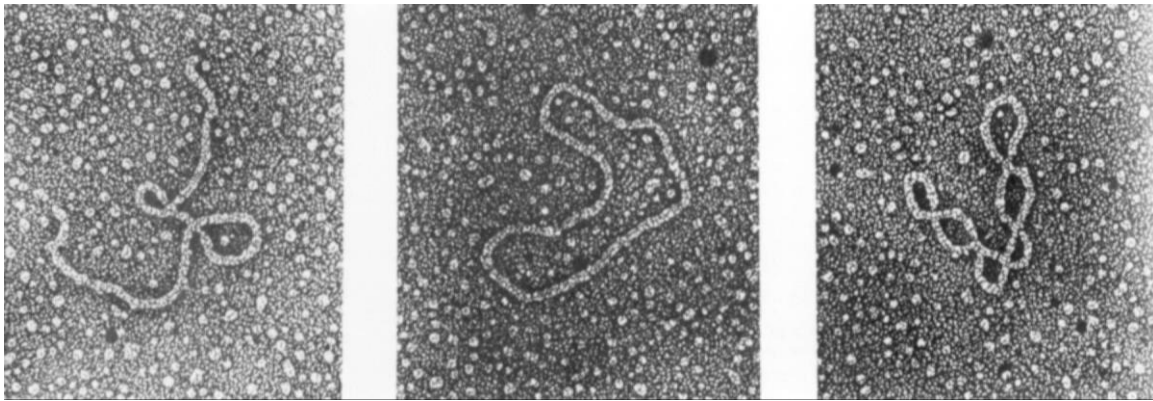

Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE

1. A DNS milyen szerkezeti változása okozza a jelenséget?
2. Hogyan határozható meg a grafikon segítségével a DNS olvadáspontja?
3. Mivel magyarázható a különböző DNS molekulák eltérő olvadáspontja?

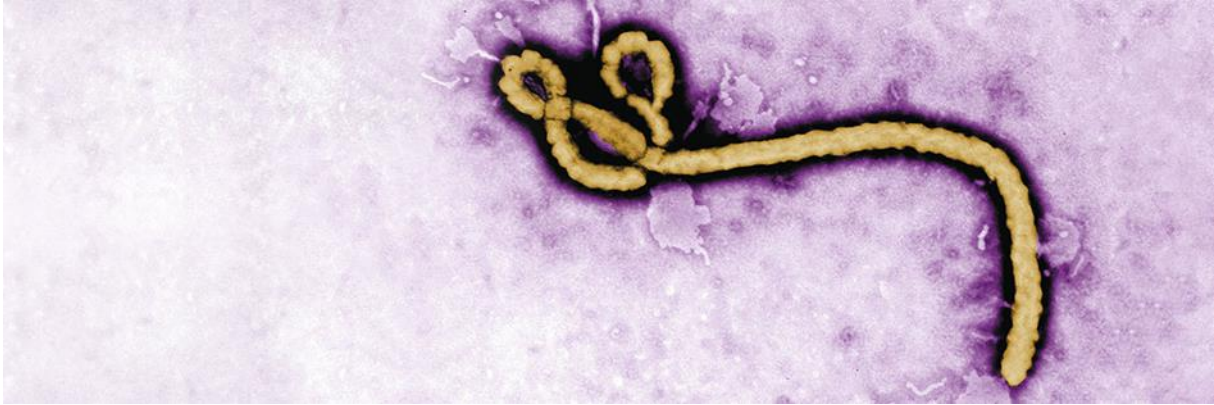
SV40 vírus DNS köráryékolással (transzmissziós elektronmikroszkóp)

1. Hogyan történik a kontrasztosítás köráryékolás esetében?
2. Nevezze meg az SV40 DNS szerkezetének 3 ábrázolt formáját!
3. Milyen enzimatis aktivitások tudják előidézni a DNS átalakulását az ábrázolt formák között?

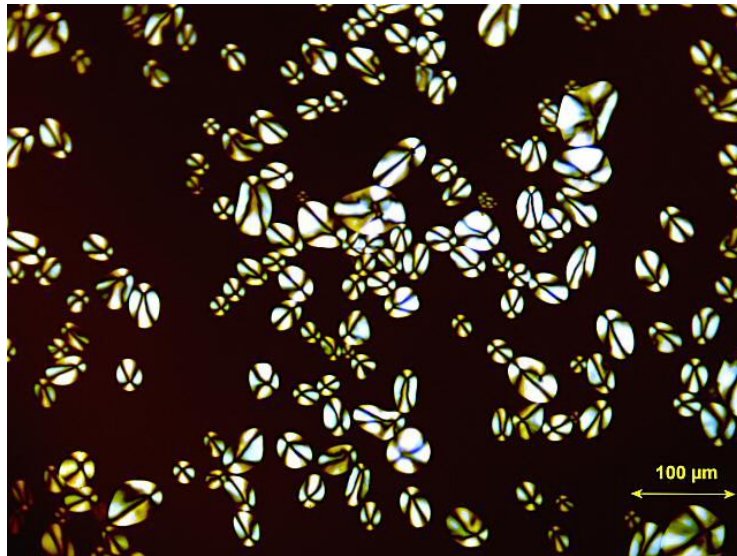
3.Mikroszkópia

**Ebola vírus negatív kontrasztos transmissziós elektronmikroszkópos felvétele
(digitális színezés)**

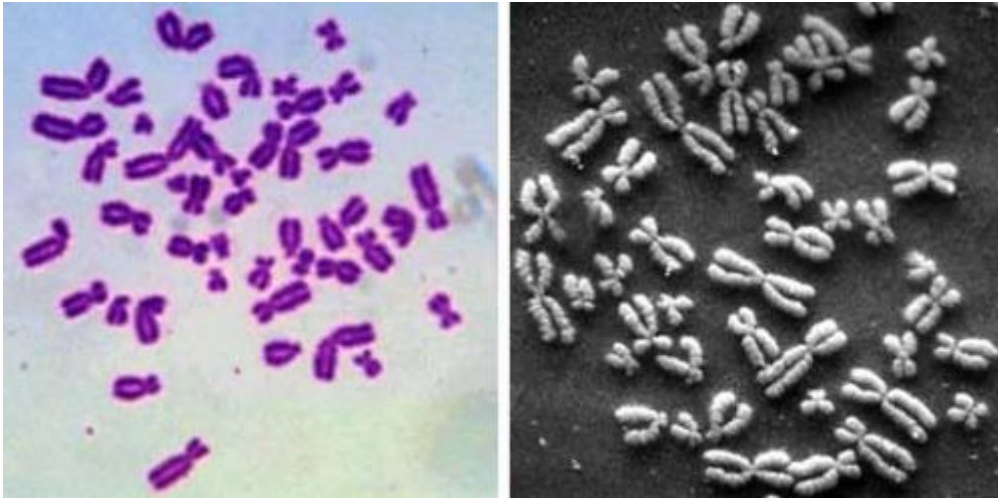
Hogyan történik a negatív kontrasztosítás?

Keményítő szemcsék polarizációs mikroszkópos felvétele

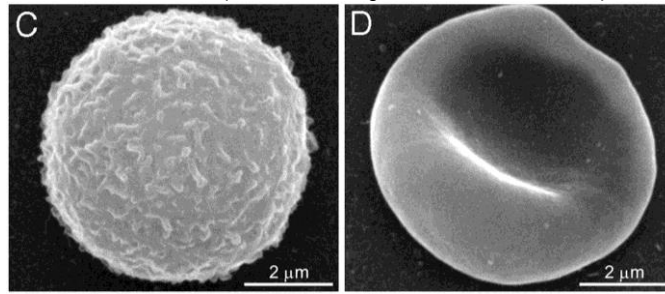
1. Milyen típusú anyagok vizsgálhatóak polarizációs mikroszkóppal?
2. Miben különbözik a polarizációs mikroszkóp felépítése egy hagyományos fénymikroszkóptól?

Emberi kromoszómák mikroszkópos felvételei
(fénymikroszkóp és pásztázó elektronmikroszkóp)

1. Hogyan történt a kontrasztosítás a fenti felvételek esetében?
2. Mekkora maximális nagyítást és feloldást lehet elérni a fenti mikroszkópos eljárások során?

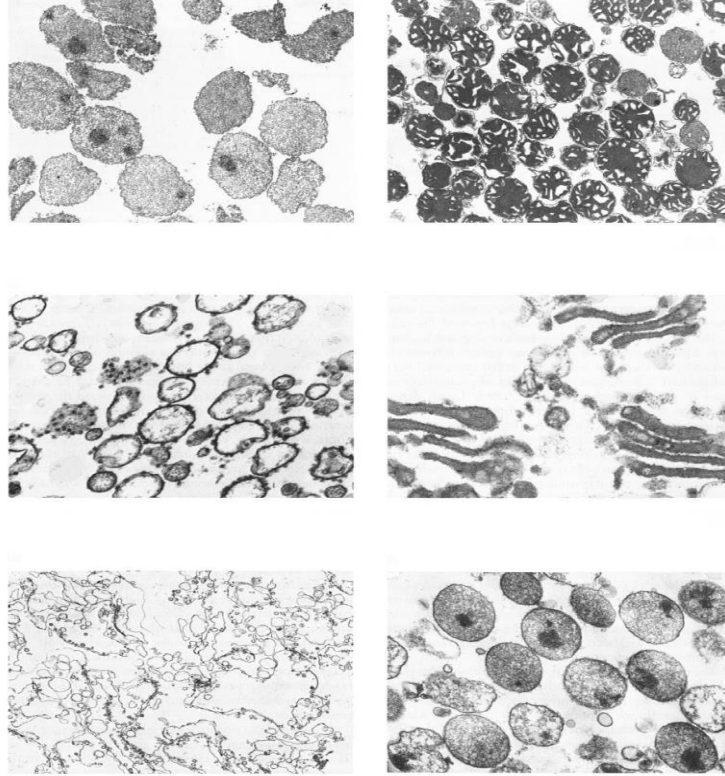
**Vérsejtek pásztázó elektronmikroszkópos felvételei
(fehérvérsejt és vörösvértest)**

Mekkora a felvétel nagyítása?

4.Szeparációs módszerek

Sejtfractionáló differenciálcentrifugálás frakciói (transzmissziós elektronmikroszkóp)

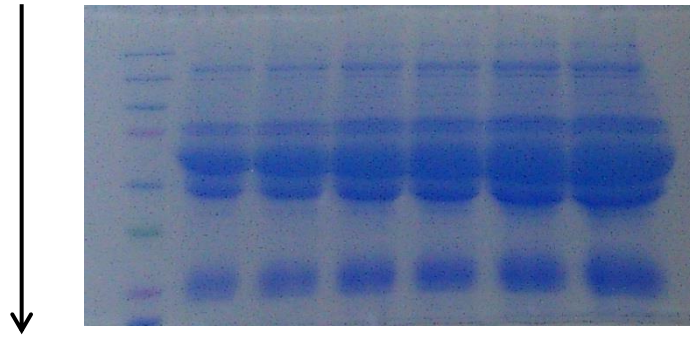

J.Darnell, H. Lodish, D. Baltimore: Molecular cell biology

1. sejtmagok,
2. durva felszínű endoplazmatikus retikulum,
3. plazmamembrán,
4. mitokondriumok,
5. Golgi komplex,
6. peroxiszómák

Milyen sorrendben ülepedhetnek ki az egyes frakciók?

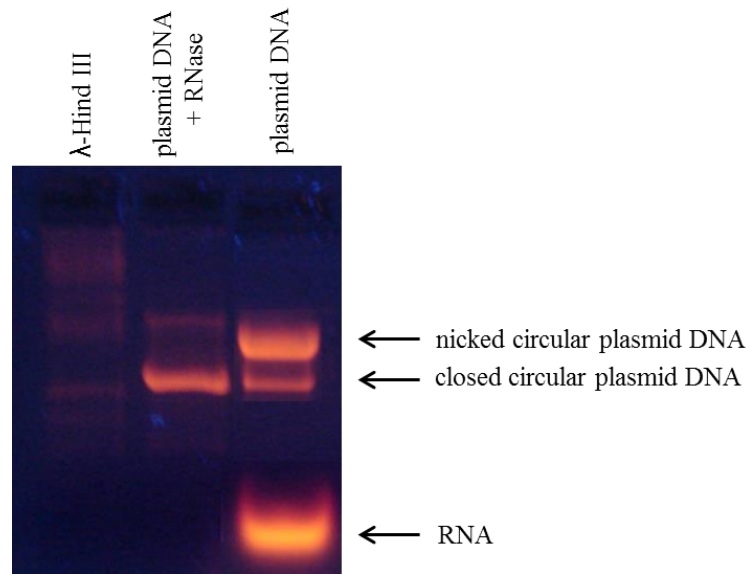
SDS poliakrilamid gélelektroforézis (Coomassie Brilliant Blue festés)

Schipp R. (Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE)

1. Milyen molekulák szeparálására alkalmas ez a módszer?
2. Mi alapján választja el a molekulákat ez a módszer?

Agaróz gélelektroforézis (etídiumbromid festés)

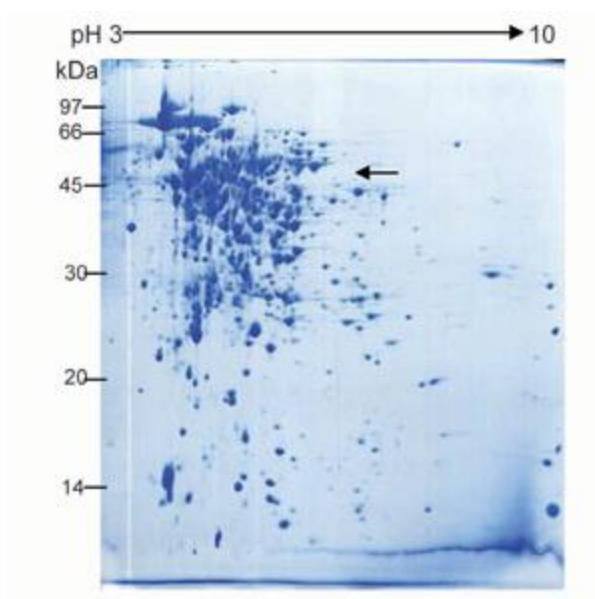

Schipp R. (Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE)

1. Mi alapján választja el a molekulákat egymástól ez a módszer?
2. Hogyan lehet baktériumsejtekből plazmid DNS-t izolálni?
3. Mi az RNáz kezelés jelentősége?

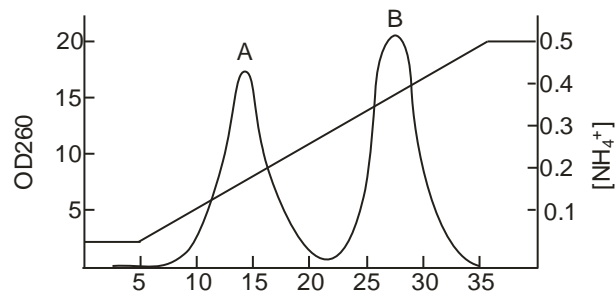
Kétdimenziós gélelektroforézis (Coomassie Brilliant Blue festés)

<http://www.pnas.org/content/suppl/2007/03/08/0609650104.DC1>

1. Milyen esetben célszerű ezt a szeparálási módszert választani?
2. Mi alapján választja el a fehérjéket egymástól ez a módszer?

Ioncsereelő kromatográfia

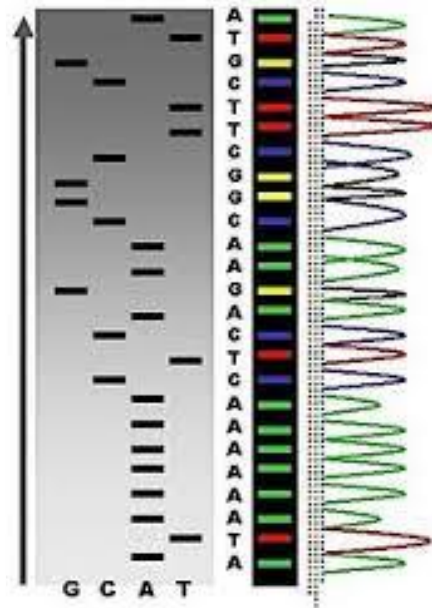
Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE

1. Milyen típusai vannak az ioncsereelő kromatográfianak?
2. Hogyan történik az elúció ioncsereelő kromatográfia során?
3. Milyen típusú ioncsereelő kromatográfia eredménye látható a fenti ábrán?
4. Milyen molekulák szeparációja történt a fenti kromatográfás eljárás során?
5. Milyen tulajdonságokban térnek el biztosan egymástól a fenti kromatográfás eljárás során szeparált molekulák (A és B molekulák)?

5.Molekuláris biológiai módszerek

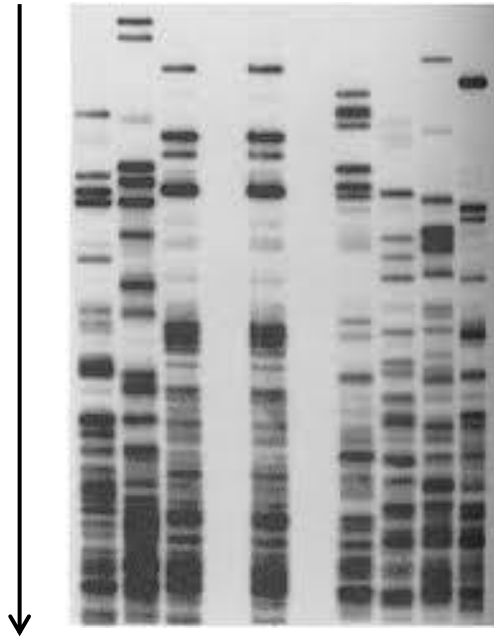
Sanger-féle láncterminációs DNS szekvencia analízis

- bal ábrafél: hagyományos szekvencia analízis
- jobb ábrafél: automatizált szekvencia analízis (fluoreszcensen jelölt ddNTP-k, kapilláris gélelektroforézis)

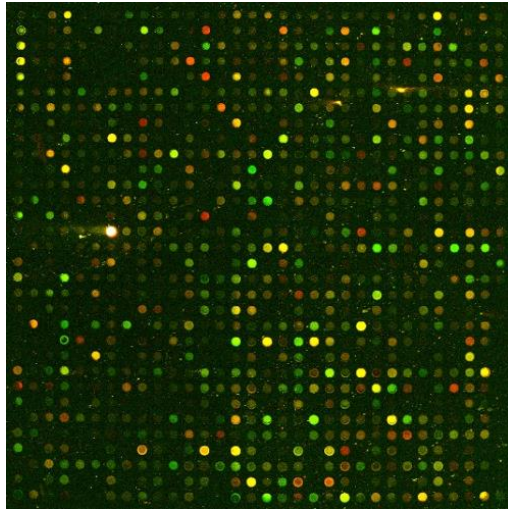
1. Mit tartalmaznak a módszer során összeállított reakcióelegyek?
2. Hogyan jelölték meg a hagyományos esetben a reakciótermékeket?
3. Mi a szekvenáló gél anyaga?

DNS fingerprint vizsgálat

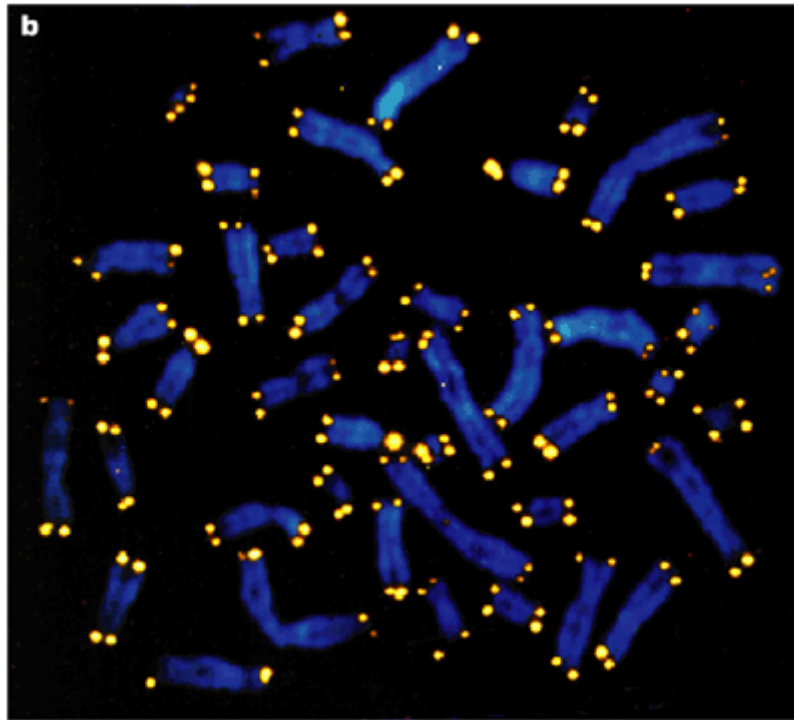
1. Melyik molekuláris biológiai módszer az alapja a vizsgálatnak?
2. Milyen orvosi jelentősége van a módszernek?

DNS-mikrochip

1. Mi a molekuláris biológiai alapja ennek a módszernek?
2. Melyik molekula jelölt a vizsgálat során?
3. Hogyan történik a végeredmény detektálása?
4. Mi a különbség a DNS-mikrochip és a cDNS-mikrochip módszerek között?

Telomér szekvenciák fluorescens in situ hibridizációs (FISH) vizsgálata

1. Mi a molekuláris biológiai alapja ennek a módszernek?
2. Nevezzen meg fluoreszcens DNS festéket!

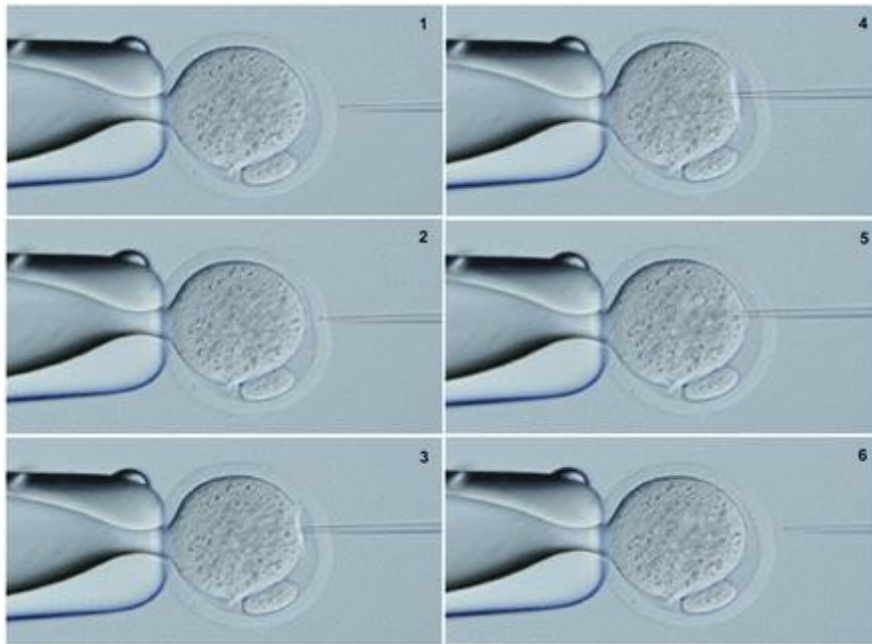
Western blot; nitrocellulóz membránra transzferált fehérjék (Ponceau festés)

Schipp R. (Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE)

1. Milyen lépései vannak a Western blot (immunoblot) módszernek?
2. Hogyan történik a fehérjék átvitele a gélből a membránra?

Plazmid DNS mikroinjekciója egysejtes állapotú embrióba

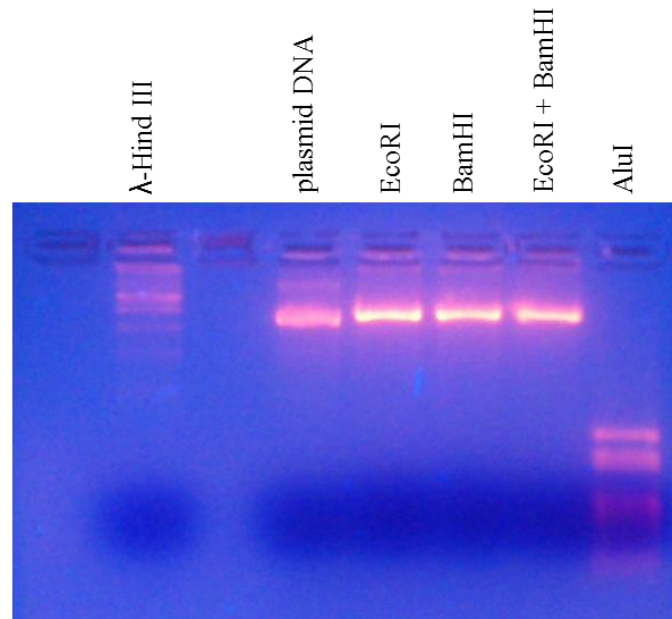

<http://www.pnas.org/content/109/47/19184/F2.expansion.html>

1. Milyen egyéb géntranszfer eljárást ismer a mikroinjekción kívül?
2. Milyen egyéb módon lehet transzgént embrióba bejuttatni?
3. Mi a különbség a valódi transzgénikus élőlény és a kiméra élőlény között?
4. Hogyan lehet vizsgálni a transzgén jelenlétét transzgénikus embrióban illetve állatban?

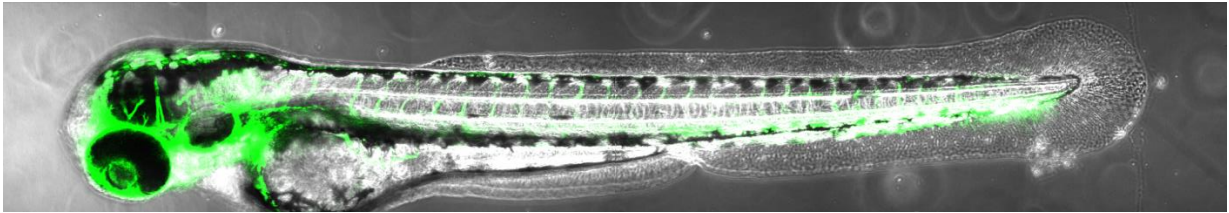
Restriktions endonukleáz emésztés (etídiumbromid festés)

Schipp R. (Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE)

1. Mi jellemző a restriktions endonukleáz felismerőhelyekre?
2. Milyen molekuláris biológiai módszerek során szükséges restriktions endonukleáz emésztés?
3. Milyen típusú elektroforézist ábrázol a felvétel?
4. Mi a λ-Hind III minta jelentősége ezen módszer esetében?

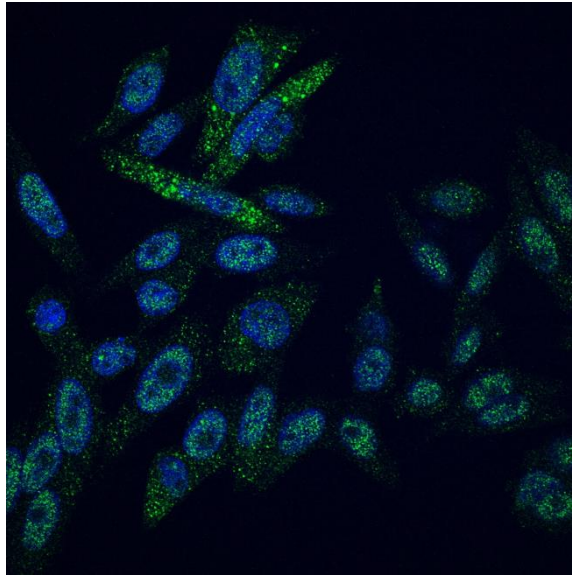
Transzgénikus zebradánió/zebrahal (konfokális lézer szkennelés fluoreszcens mikroszkóp; transzfecció zöld fluoreszcens fehérje génjével)

Varga S. (Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE)

1. Hogyan lehet valódi transzgénikus állatot létrehozni?
2. Hogyan lehet a transzgen expresszióját szövetspecifikussá tenni?

**Immuncitokémia (fluorescens mikroszkóp; zöld: citoplazmatikus lokalizációjú fehérje;
kék: Hoechst DNS festés)**

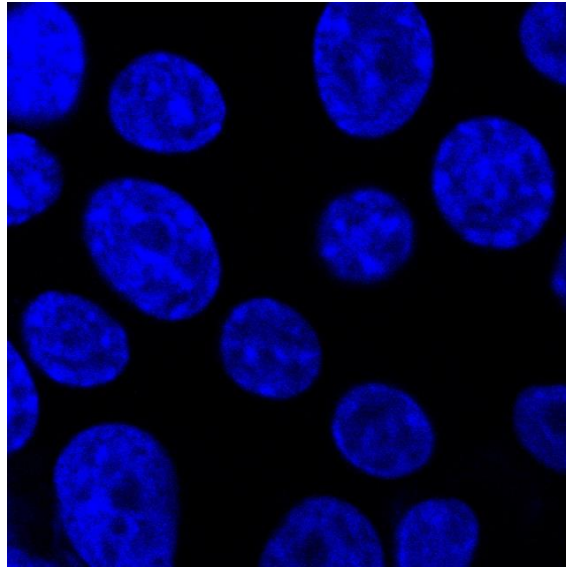

Fekete Zs. (Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE)

1. Mi a különbség a direkt és indirekt immuncitokémiai eljárások között?
2. Milyen egyéb, nem fluorescens módon lehet az antitestet megjelölni immuncitokémiai vizsgálatok során?

6.A sejtmag

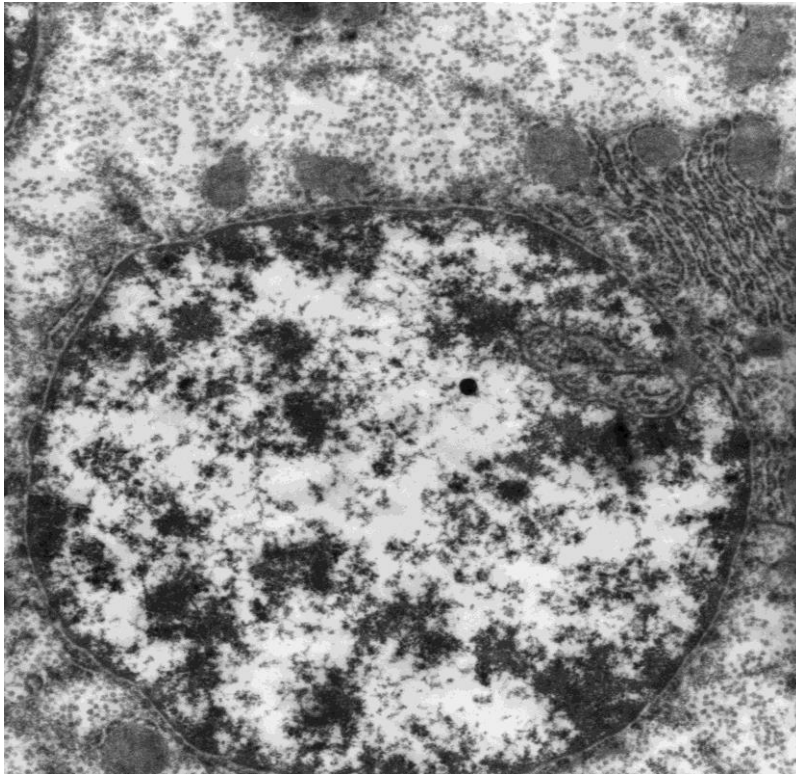
Sejtmagok fluorescens mikroszkópos felvétele (Hoechst DNS festék)

Kiss K. (Orvosi Biológiai Intézet, ÁOK, PTE)

1. Milyen egyéb fénymikroszkópos vizsgálatra alkalmas sejtmagfestési eljárást ismer?
2. Mekkora egy átlagos sejtmag mérete?

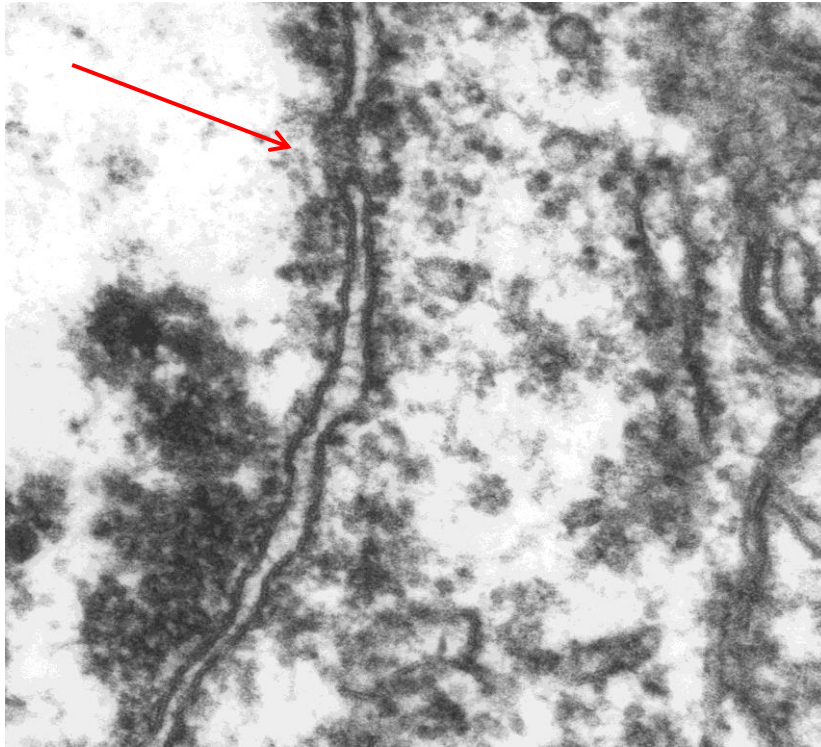
Sejtmag transzmissziós elektronmikroszkópos felvétele

Ábrahám H. (Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium, ÁOK, PTE)

1. Nevezze meg a sejtmag fő részeit!
2. Mi a különbség a heterokromatin és az eukromatin területek transzmissziós elektronmikroszkópos megjelenése között?

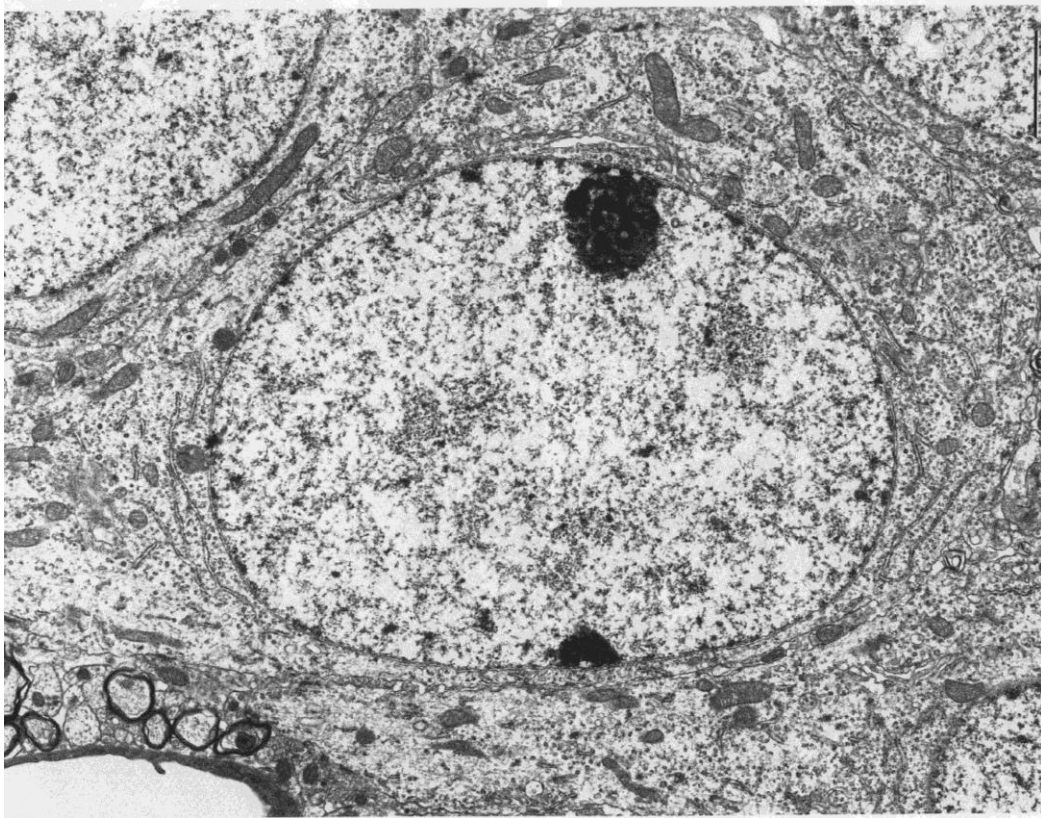
Sejtmagpórus transzmissziós elektronmikroszkópos felvétele

Ábrahám H. (Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium, ÁOK, PTE)

1. Milyen részei vannak egy magpórus komplexumnak?
2. Milyen molekulák transzportja zajlik a magpóruson keresztül?
3. Hogyan zajlik a fehérjék nukleocitoplazmatikus transzportja?

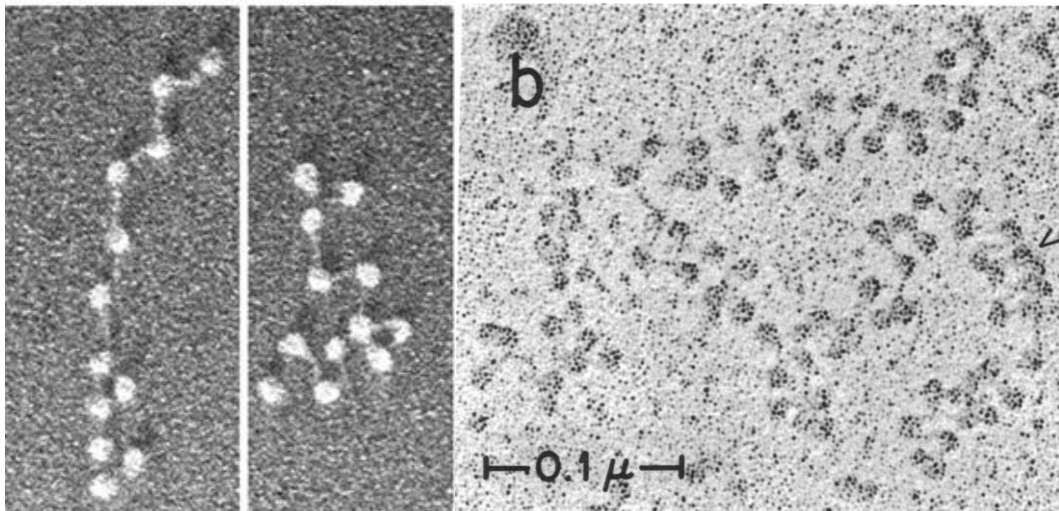
Sejtmag transzmissziós elektronmikroszkópos felvétele (idegszövet)

Mi a molekuláris biológiai magyarázata a nagy kiterjedésű eukromatin területnek (eukromatinizációnak)?

7. A KROMATIN ORGANIZÁCIÓJA

Gyöngyfűzér szerkezetű DNS

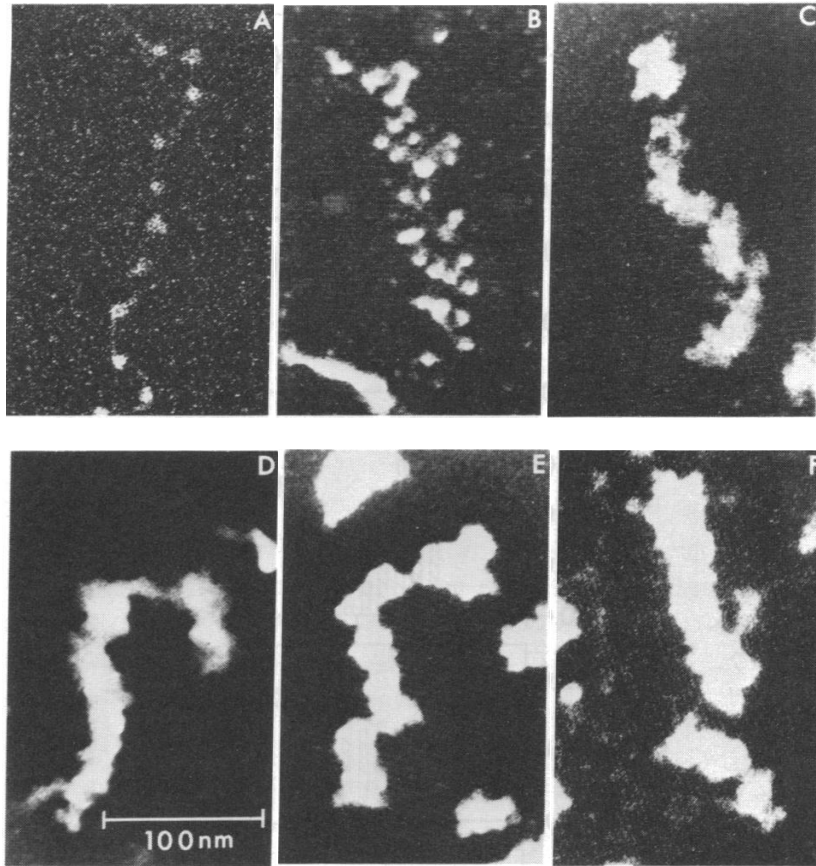

PNAS _ August 11, 2009 _ vol. 106 _ no. 32 _ 13317–13322,
Proc. Natl. Acad. Sci. USA Vol. 78, No. 3, pp. 1461-1465, March 1981

1. Milyen mikroszkópos eljárások segítségével lehet a fent látható képeket létrehozni?
2. Milyen fehérjék jelenlétét igazolhatnánk az ábrán látható objektumokban?

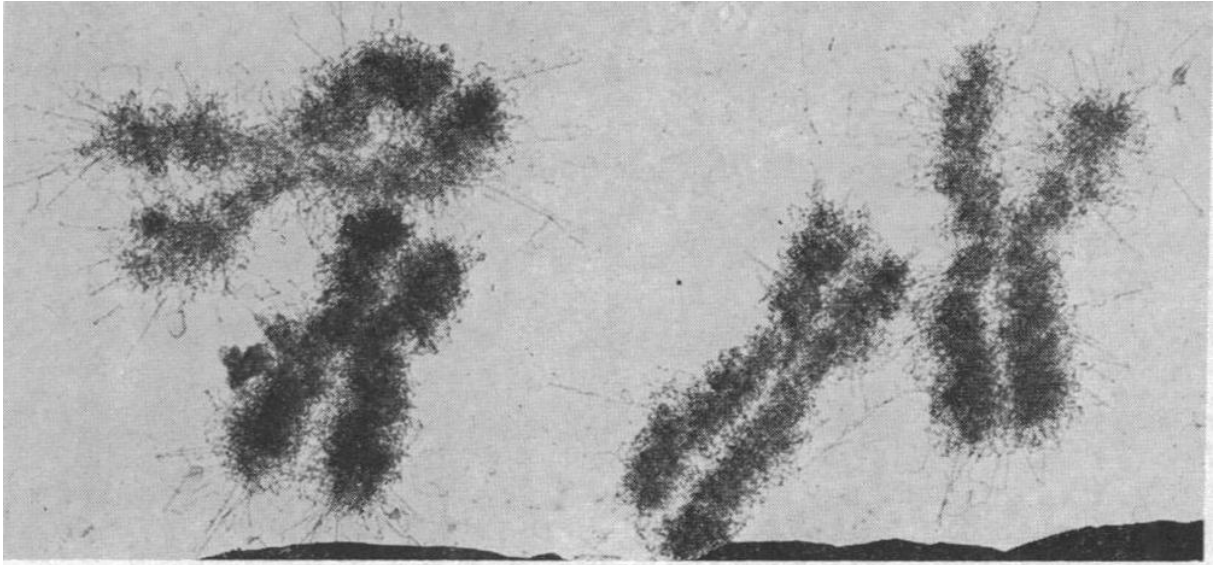
DNS szolenoid szerkezetének kialakulása

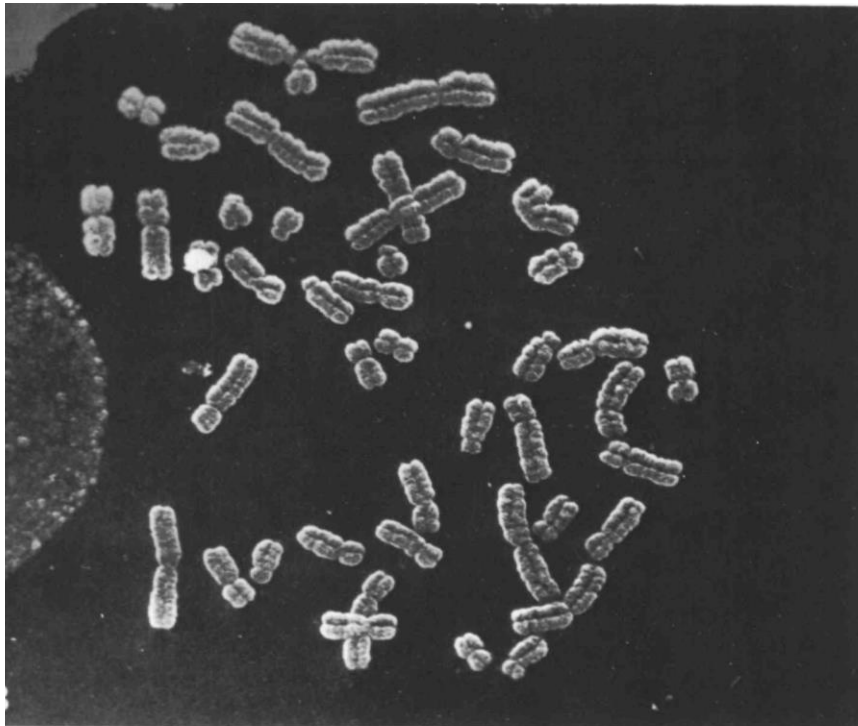
Proc. Natl. Acad. Sci. USA, Vol. 84, pp. 7802-7806, November 1987

1. Milyen folyamatot mutatnak be a képek?
2. A sejtmagon belül hol található az „A” illetve az „F” betűvel jelölt struktúra?

Metafázikus kromoszómák

Proc. Nat. Acad. Sci. USA, Vol. 68, No. 4, pp. 726-730, April 1971

J. Cell Sci. 77, 143-153 (1985) sajnos kérdéses a felhasználhatósága

1. A sejtciklus melyik fázisában lévő sejtől izolálhatták az ábrán látható kromoszómákat?
2. Milyen fehérjéket lehetne kimutatni a kromatidák között?

Kromoszóma DNáz kezelést követő elektronmikroszkópos képe

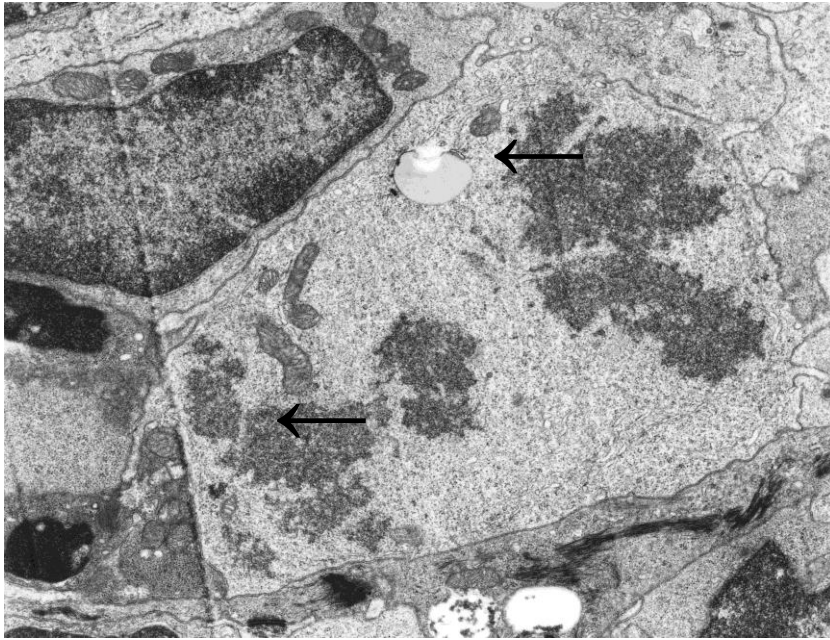

PNAS Vol.74, No.1, pp.4937-4941, November 1977 Biochemistry

1. Nevezze meg a képen látható struktúrát!
2. Milyen makromolekula alkotja fenti struktúrát?

8. SEJTOSZTÓDÁS

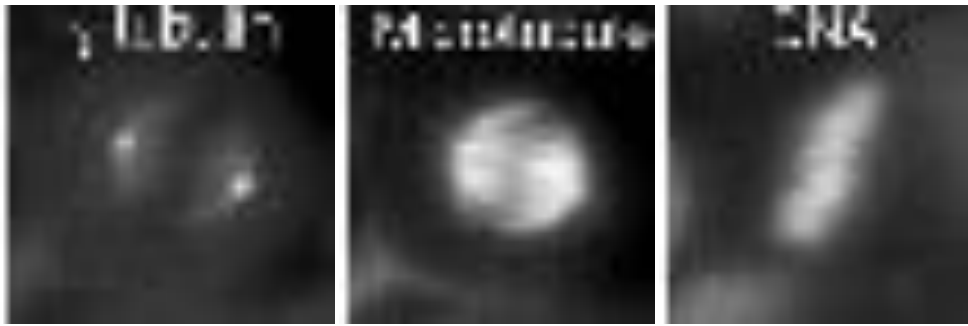
Osztódó sejt

Ábrahám Hajnalka felvétele

1. Milyen struktúrákra mutatnak az ábrán látható nyilak?
2. Nevezzen meg pár fehérjét, amely biztosan kimutatható a nyíllal jelölt struktúrákban!

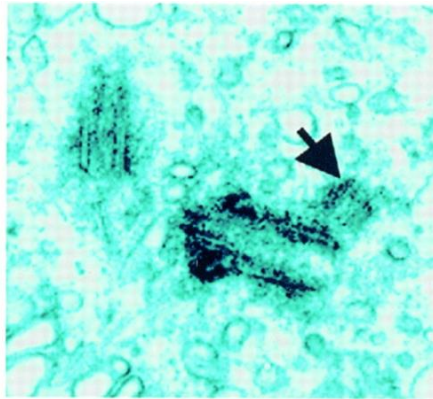
Mitotikus orsó

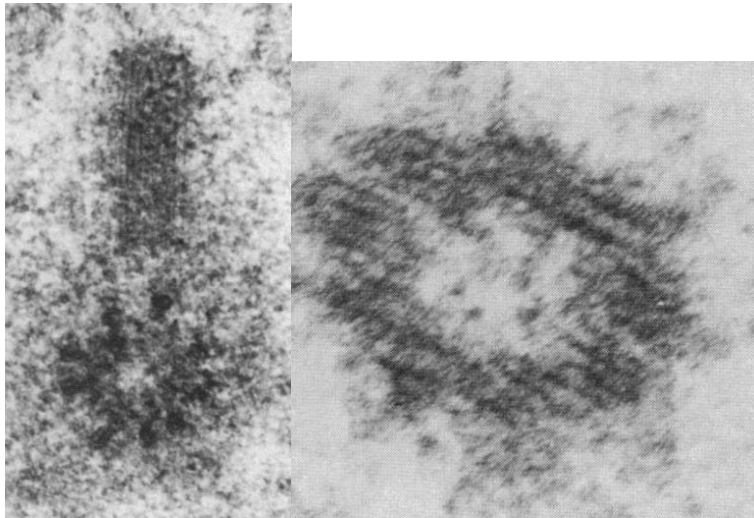
PNAS 2009 106 (17) 6998-7003

1. A sejtciklus melyik fázisában van az ábrán látható sejt?
2. Hol található a γ -tubulin az ábrák tanúsága szerint?
3. Hogyan tették a mikrotubulusokat, valamint a γ -tubulint láthatóvá?

Centriólumok

PNAS, August 29, 2000, vol. 97, no. 18, 10003

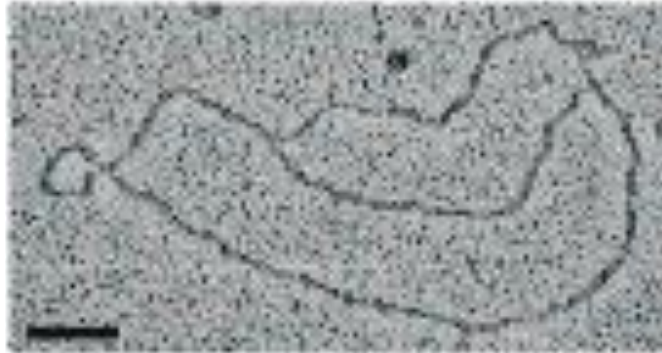
Proc. Natl. Acad. Sci. USA, Vol. 88, pp. 4806-4810, June 1991

1. Mi a centriólumok feladata?
2. Mit látunk a képeken?
3. Mit jelezhet a nyíl (milyen folyamat kezdetét)?

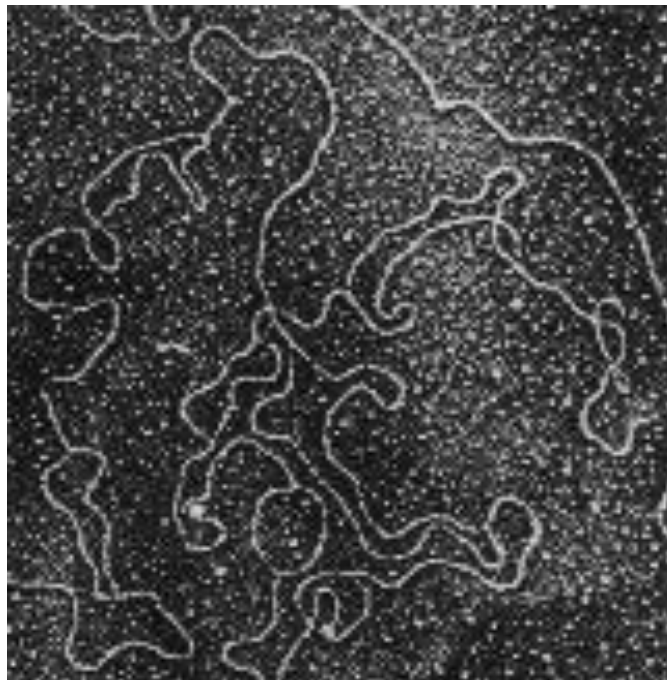
9. REPLIKÁCIÓ

Izolált DNS molekulákról készített elektronmikroszkópos felvételek

A

B

PNAS Vol. 104, pp.1500-1505, 2007
PNAS Vol. 71, No. 1, pp. 135-139, January 1974

1. Melyik kép mutatja be a prokarióta, és melyik az eukarióta replikációt?
2. Sorolja fel a főbb különbségeket a két típusú sejtben lezajló replikáció között!
3. Milyen módszerrel tették láthatóvá a mintákat?

Baktérium sejtek replikációjáról rost-autoradiográfiával készített kép

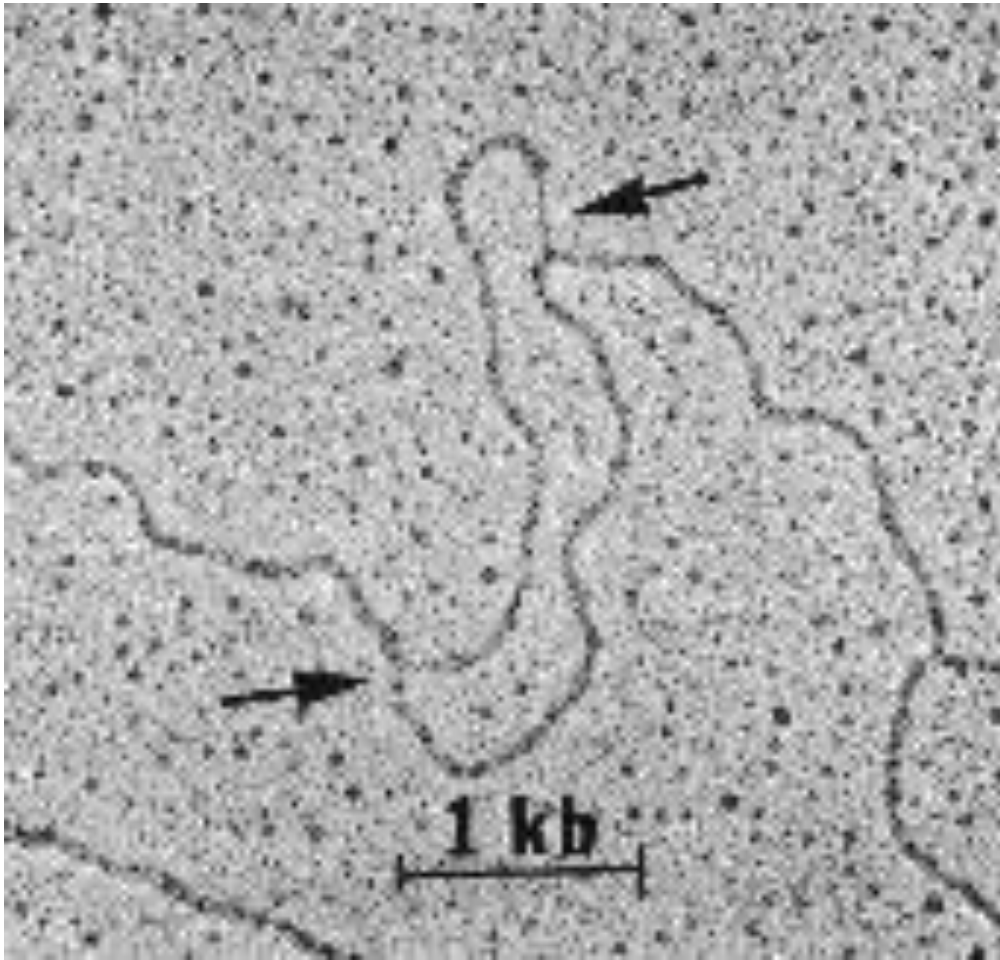

PNAS Vol. 69, No. 10, pp. 2842-2845, October 1972

1. -Sorolja fel a kísérlet lépéseit!
2. Magyarázza el, hogy mit bizonyított a kísérlet!

DNS replikációs buborék

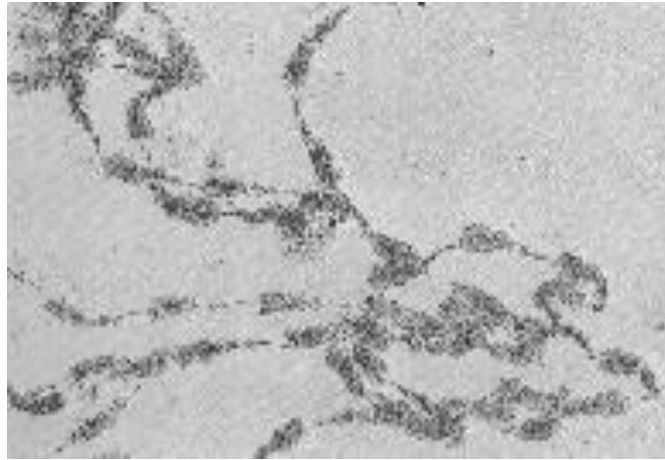

PNAS Vol. 71, No. 1, pp. 135-139, January 1974

1. A nyilak a replikációs buborék két olyan pontjára mutatnak, ahol a DNS szál láthatóan vékonyabb.
2. Magyarázza meg a jelenséget!

10. RNS TRANSZKRIPCIÓ ÉS ÉRÉS

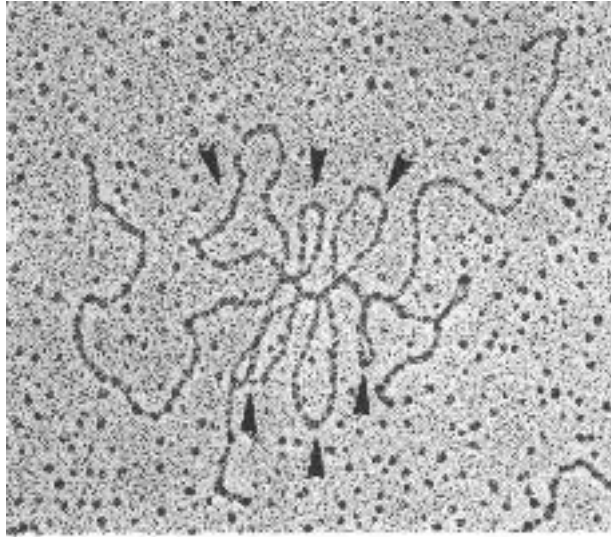
Izolált nukleoláris állomány elektronmikroszkópos képe

PNAS Vol. 71, No. 9, pp. 362S-3630, September 1974

1. Milyen folyamatot látunk a képen?
2. Nevezze meg az alsó képen található képződmény alkotóelemeit!
3. Milyen módszerrel tették a folyamatot láthatóvá?

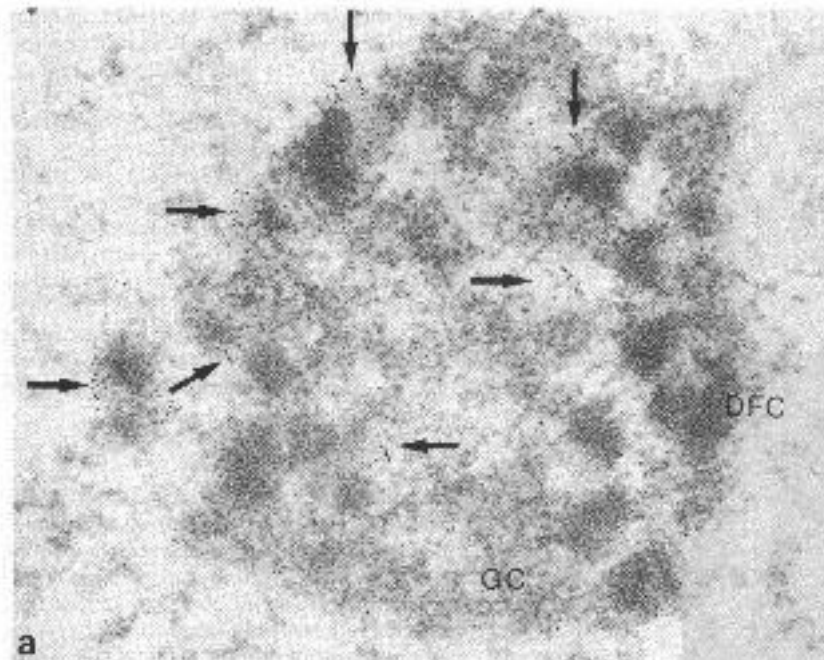
Humán prokollagén cDNS és humán genomiális DNS között kialakult heteroduplex elektronmikroszkópos képe és a kép sematikus rajza

PNAS Vol. 83, pp. 1568-1572, March 1986 Biochemistry

1. -Magyarázza meg a heteroduplexet alkotó két komponens közti hosszúságbeli különbség okát!
2. -Mire mutatnak az elektronmikroszkópos képen a nyilak?

RNS polimeráz I enzim sejtmagvacskában való elhelyezkedésének vizsgálata immunogold technikával

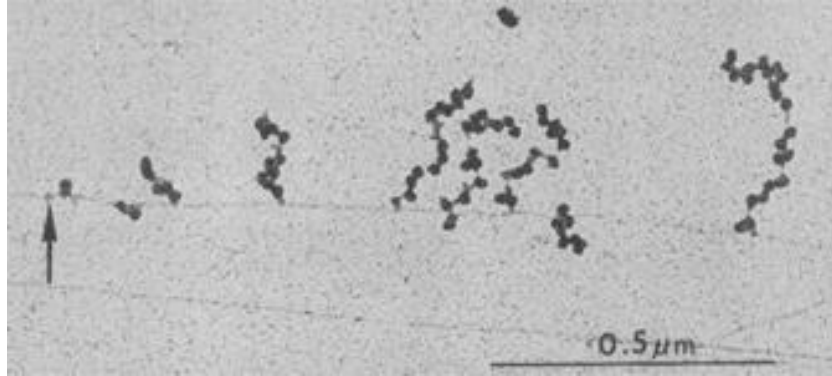

PNAS Vol. 81, pp. 1431-1435, March 1984 CellBiology

1. Sorolja fel az immunogold technika főbb lépéseit!
2. Mi az RNS polimeráz I enzim funkciója?
3. Magyarázza meg az RNS polimeráz I enzim sejtmagvacskában levő pontos elhelyezkedésének okát!

11. FEHÉRJESZINTÉZIS

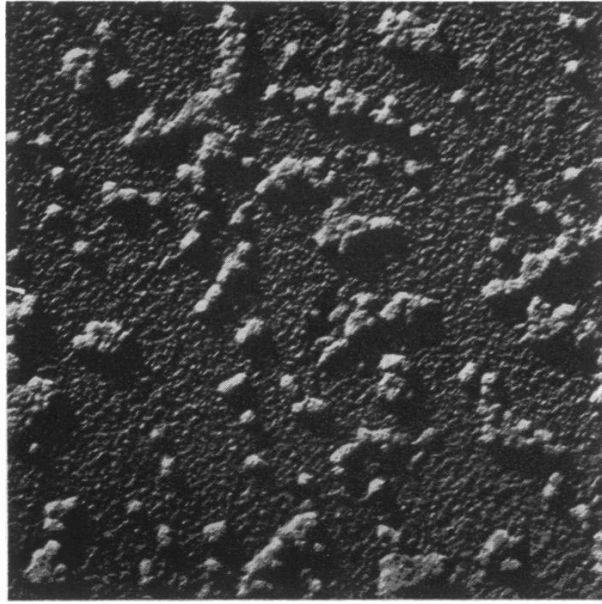
Kromoszóma-poliszóma komplex elektronmikroszkópos képe

Science Vol.169, pp. 392-395, 1970

1. Milyen típusú sejtekben figyelhető meg a folyamat?
2. Sorolja fel a képen látható folyamat alkotóit!
3. Mire mutat a nyíl?

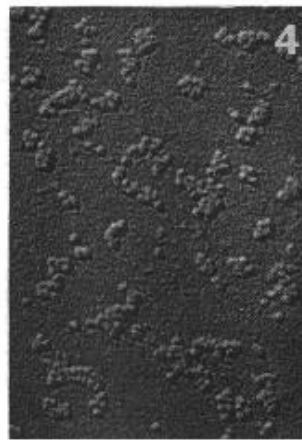
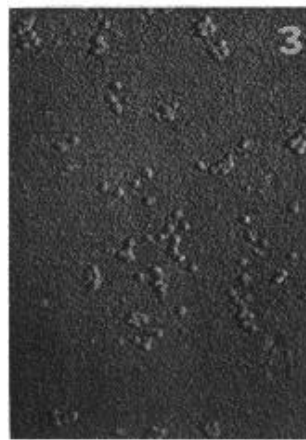
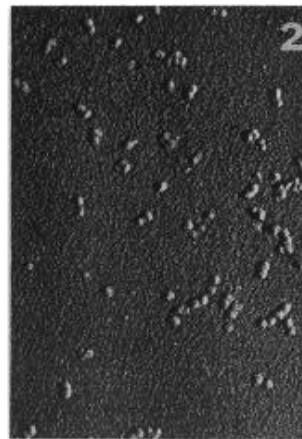
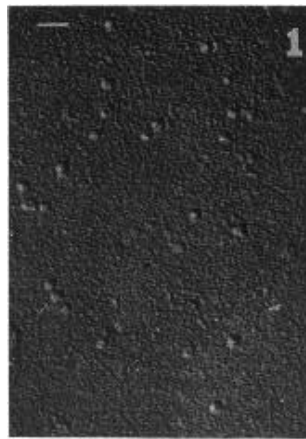
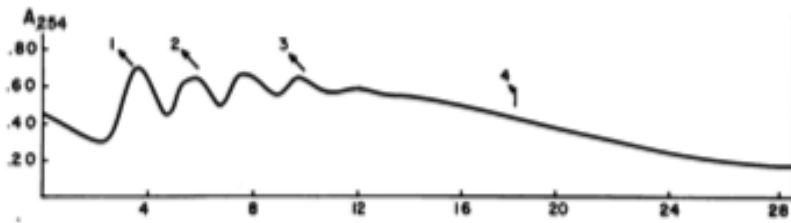
Izolált poliszómák

PNAS, Vol 60, 1968

1. Miből épülnek fel a poliszómák? Mi a poliszómák szerepe?
2. Milyen eljárással készült a kép?

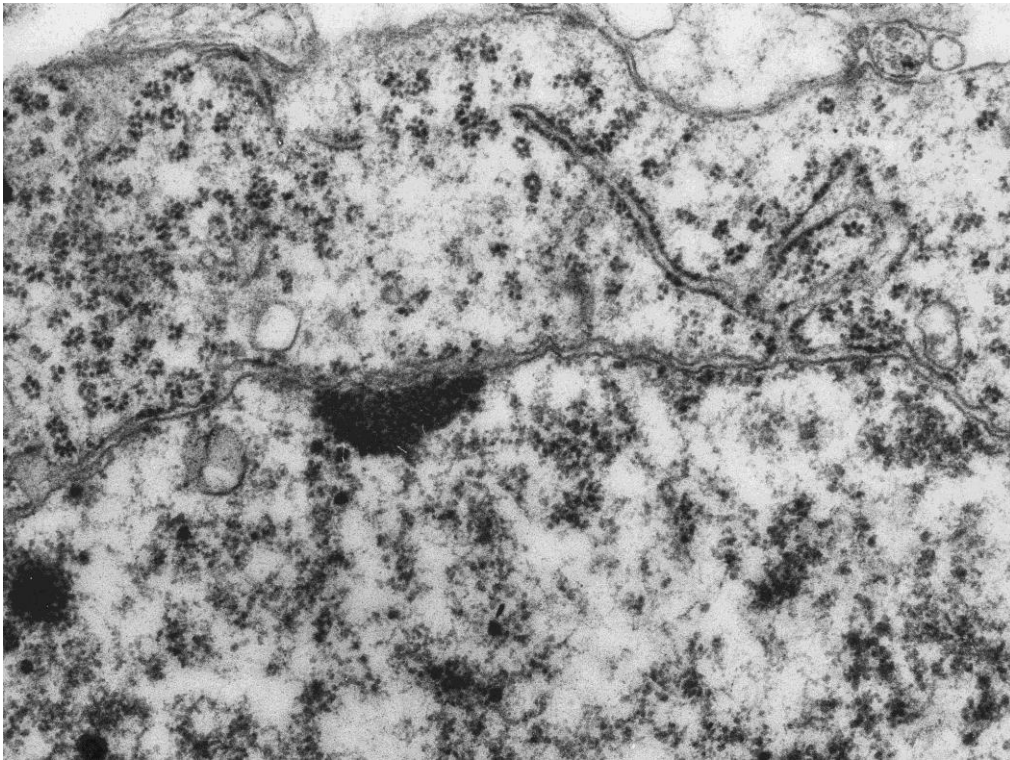
Egér agyból izolált poliszómák. Az izolált poliszómákat cukorgradiens centrifugálást követő elektronmikroszkópos vizsgálattal tették láthatóvá

PNAS Vol. 61, pp. 606-613, 1968

1. Milyen különbség fedezhető fel a fenti képeken a poliszómák között?
2. Melyik frakció volt a centrifugacső aljához legközelebb, és miért?

DER és szabad riboszómák

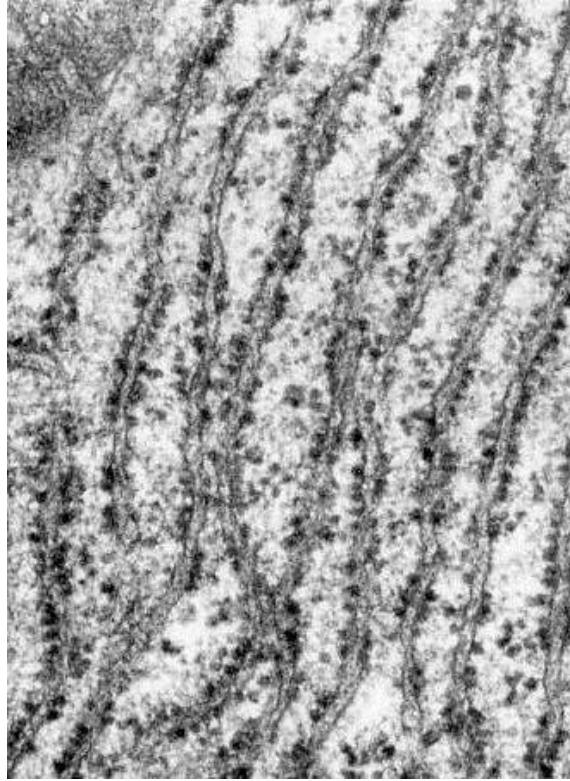
Ábrahám Hajnalka felvétele

1. Melyik fehérjék szintetizálódnak a kötött, illetve a szabad riboszómákon?
2. A riboszómákon kívül milyen sejtalkotó látható még a képen?

12. Vezikuláris transzport: szekréció és endocitózis

**Durva felszínű endoplazmatikus retikulum (DER),
transzmissziós elektronmikroszkópos (TEM) felvétel**

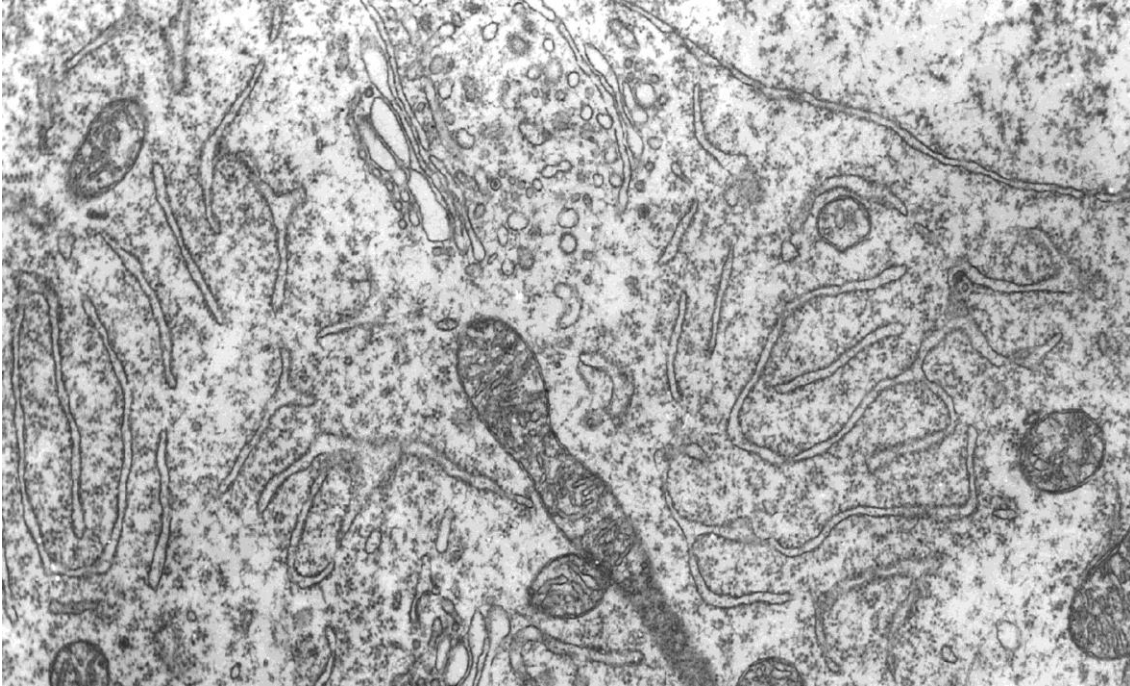

Ábrahám Hajnalka

(PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Milyen szerepe van a durva felszínű endoplazmatikus retikulumnak a familiáris hypercholesterinaemia kialakulásában?
2. Nevezzen meg három, a durva felszínű endoplazmatikus retikulumban megtalálható fehérjét!

Durva felszínű endoplazmatikus retikulum (TEM)

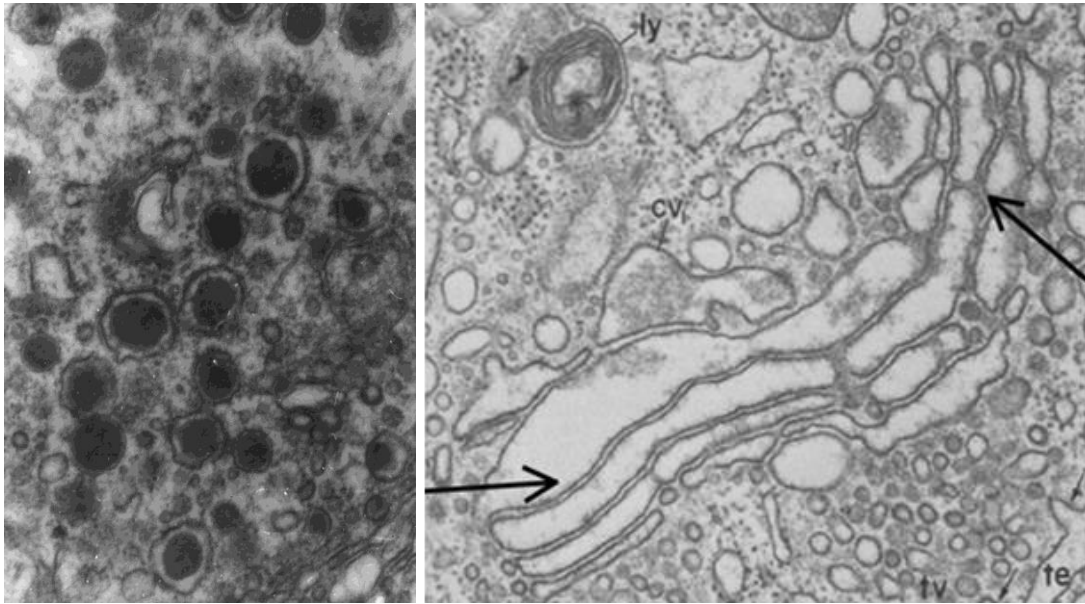

Ábrahám Hajnalka

(PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Mely fehérjetípusok szintetizálódnak a durva felszínű endoplazmatikus retikulumhoz kötött riboszómákon?
2. Milyen mechanizmussal kerülnek be a kötött riboszómákon szintetizálódó fehérjék a DER lumenébe?

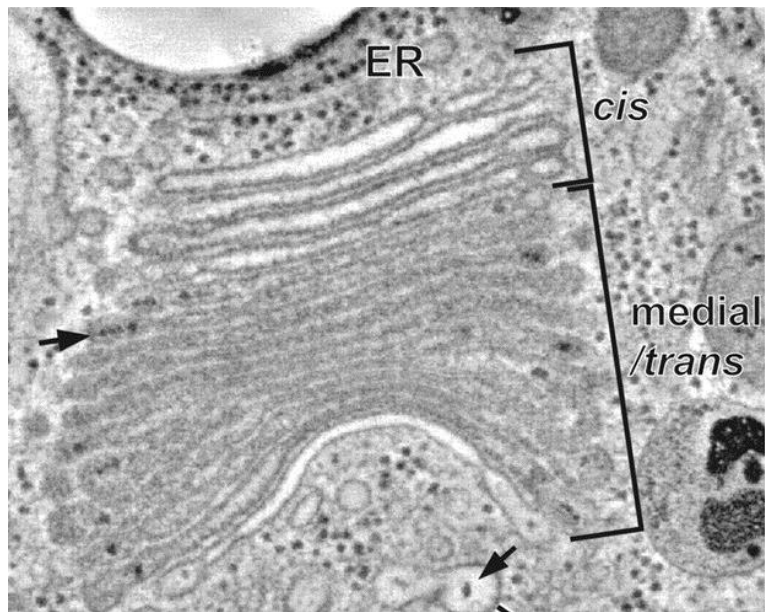
Golgi-apparátus (kereszt- és hosszmetset), TEM felvétel

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium, keresztmetset)
Pfeffer SR PNAS (2010); 107:19614-19618 (hosszmetset)

1. Milyen poszt-transzlációs módosításon esnek át a fehérjék a Golgi-apparátusban?
2. Mi történik a transz-Golgi-retikulumból kijutó fehérjékkel?

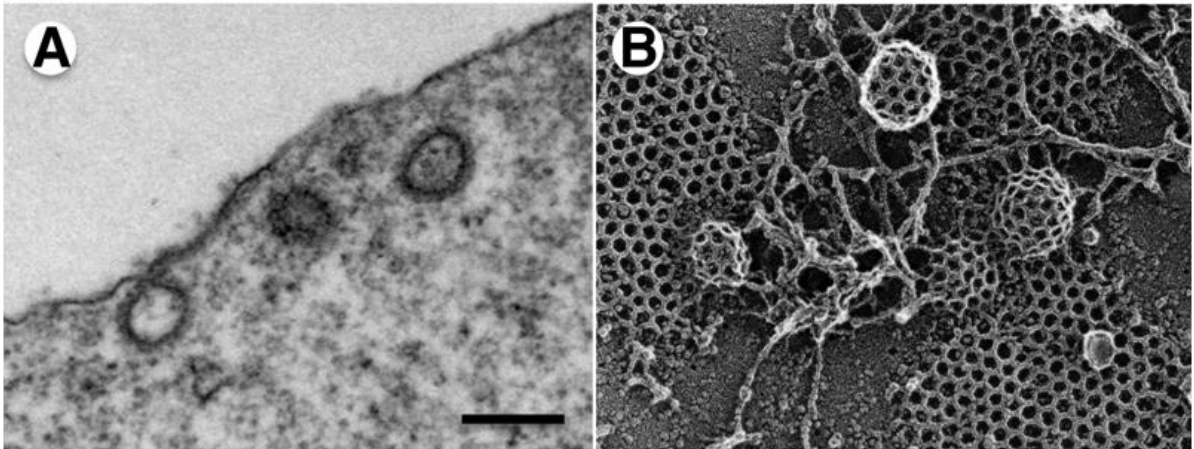
A Golgi-apparátus részei TEM felvételen

Donohoe BS et al., PNAS (2007); 104:163-168

1. Mit jelent a ciszternaérés fogalom?
2. A Golgi-apparátus melyik részében található a mannóz-6-foszfát-receptor és mi a feladata?

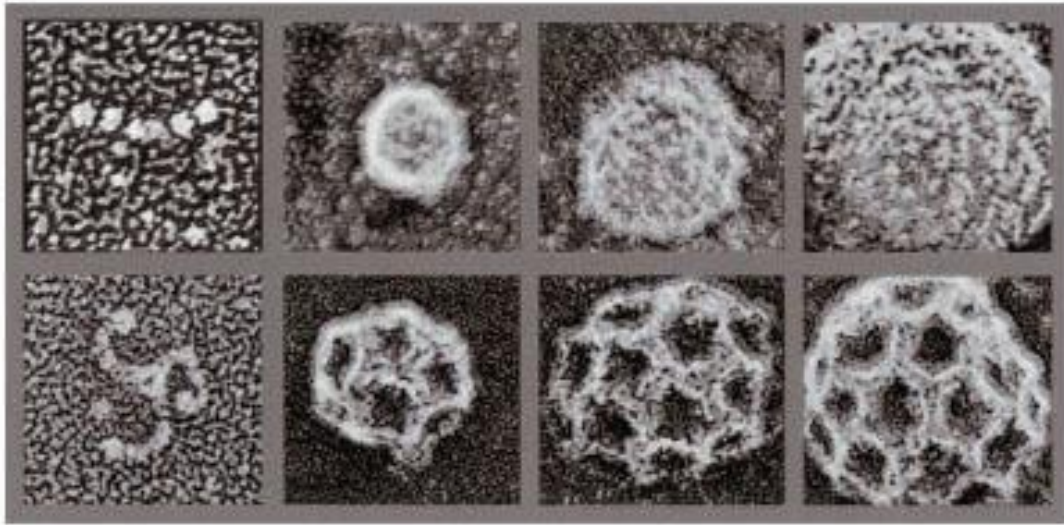
Klatrin-borítású betüremkedés a sejtártyán valamint a lefűződő vezikulum (A) és klatrin-borítású vezikulumok (B)

Krijnse LJ and Schmid SL, PLoS Biol (2013); 11(8): e1001639

1. Milyen módszerekkel tették láthatóvá az ábra A és B részein látható struktúrákat?
2. Mi történik a klatrin-réteggel a vezikulumról történő leválást követően receptor-mediálta endocitózis során?

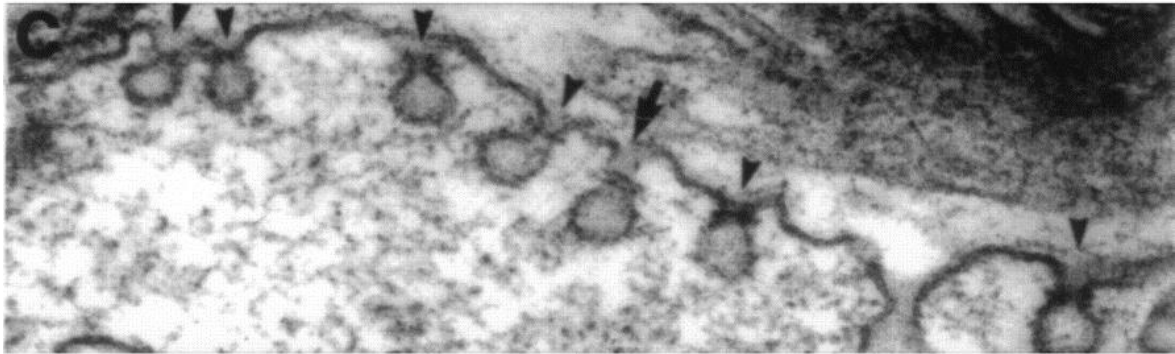
COPII (felső sor) és klatrin borítású (alsó sor) vezikulumok (TEM)

Matsuoka K et al., PNAS USA (2001); 98(24): 13705-9

1. Nevezzen meg egy olyan folyamatot, amelyben szerepet játszanak a COPII borítású vezikulumok!
2. Mely folyamatok során képződnek klatrinnal borított vezikulumok?

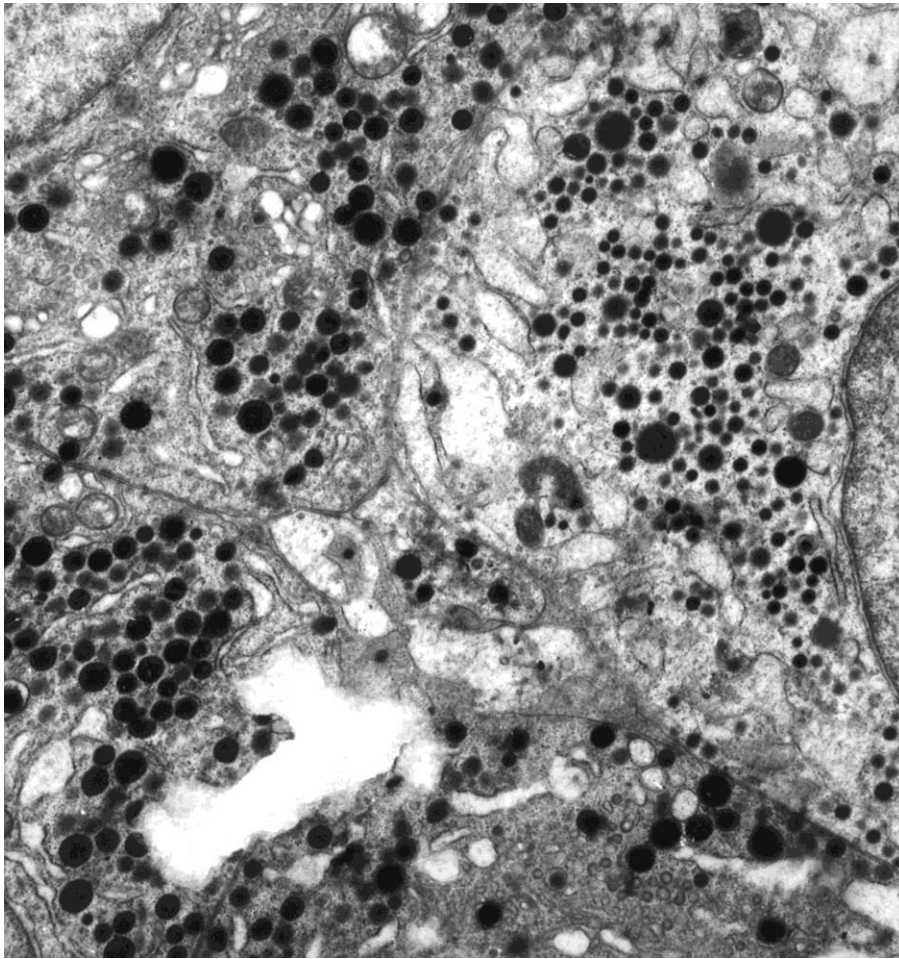
Endocitózis (TEM)

Urrutia et al., PNAS USA (1997); 94: 377-384

1. Mi lehet a sorsa az endocitotikus vezikulának?
2. Milyen molekulákat vesz fel a sejt receptor mediálta endocitózissal?

Szekrációs granulumok (TEM felvétel)

Ábrahám Hajnalka

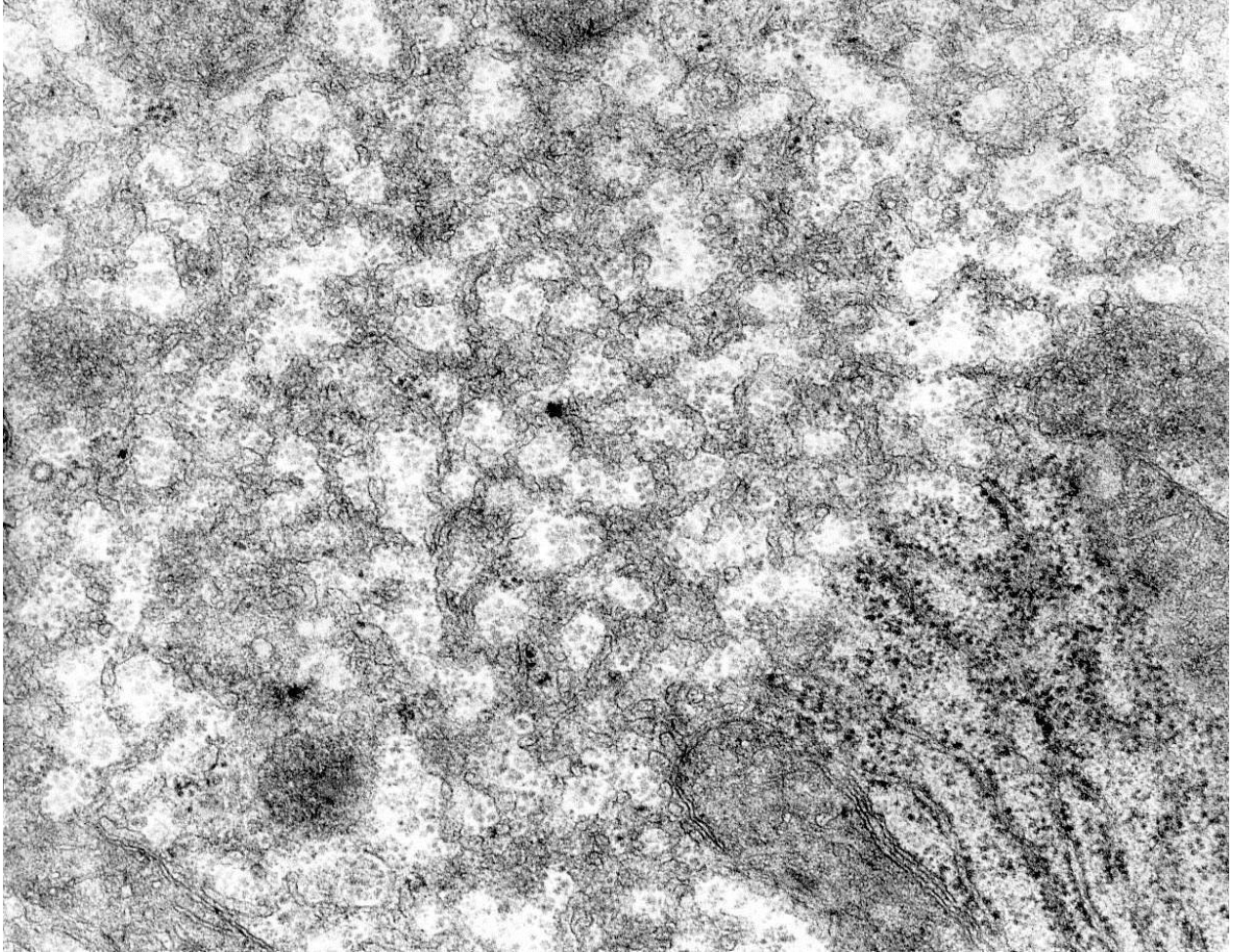
(PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Milyen mechanizmussal jutnak ki a szekrációs fehérjék a sejtől?
2. Mi a magyarázata annak, hogy a szekrációs granulumok a környezetüknél sötétebb régiókként jelennek meg transzmissziós elektronmikroszkópos felvételeken?

13. Sejtvédekezés

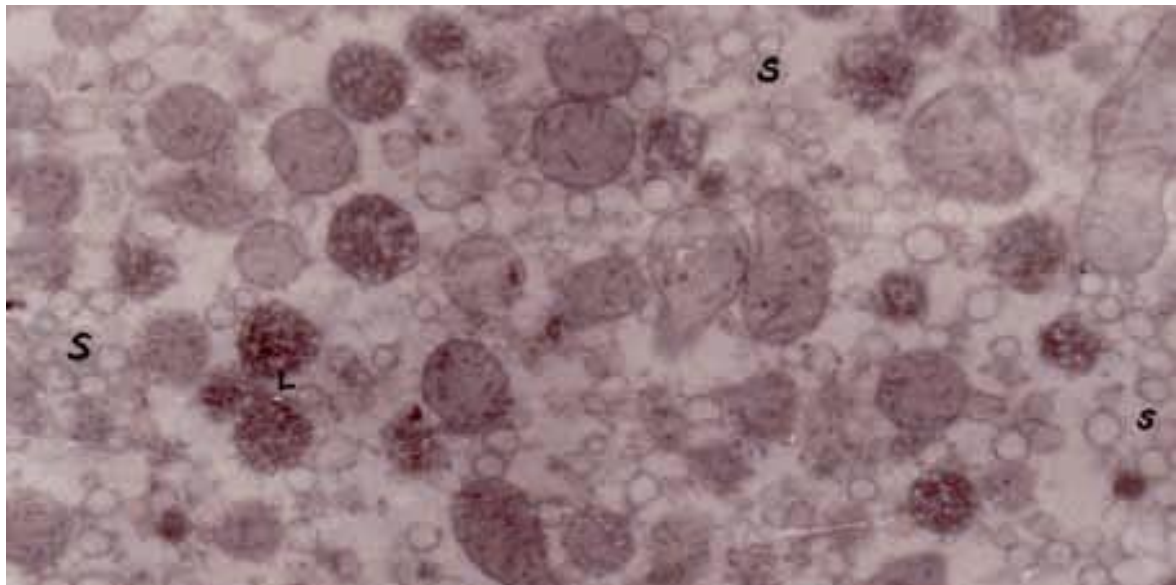
Sima felszínű endoplazmatikus retikulum (SER) (TEM felvétel)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Mik a sima felszínű endoplazmatikus retikulum funkciói?
2. Differenciál centrifugálást (sejtfractionálást) követően a SER melyik frakcióban található?

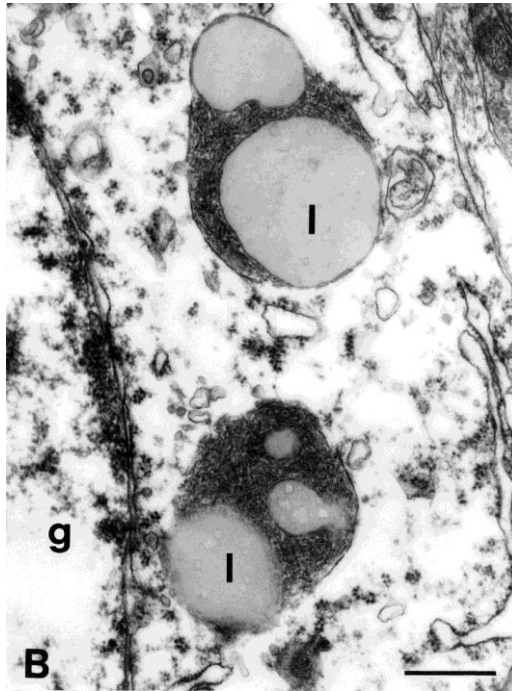
Sima felszínű endoplazmatikus retikulum (S) és szekunder lizoszómák (L), TEM

Baric I et al., PNAS (2004) 101(12):4234-9

1. Milyen lipidek szintetizálódnak a SER felszínén?
2. Milyen szignál segítségével jutnak a lizoszómális fehérjék a lizoszómába?

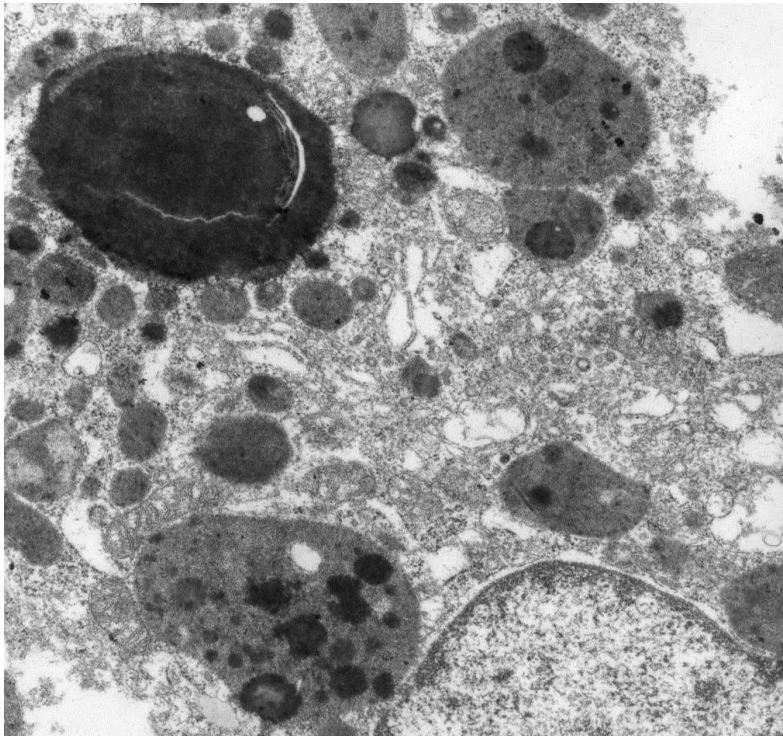
Szekunder lizoszómák (TEM felvétel)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Milyen anyagok halmozódnak fel a lizoszómákban a Tay-Sachs-betegségben szenvedőknél?
2. Milyen mechanizmus és melyik fehérje biztosítja a lizoszómák belsejére jellemző alacsony pH-értéket?

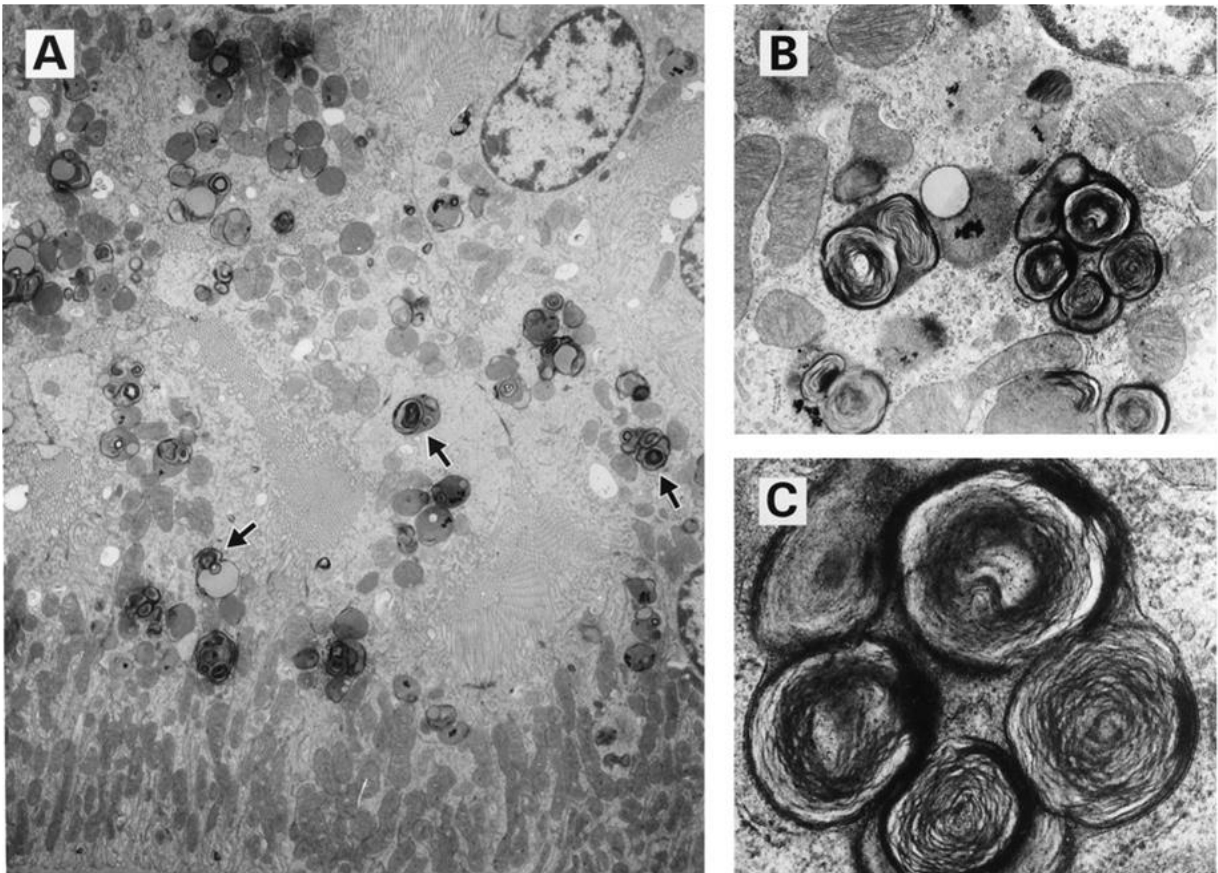
Szekunder lizoszómák (TEM)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Mi a különbség a primer és a szekunder lizoszómák között?
2. Mi a lizoszómális enzimek összefoglaló neve?

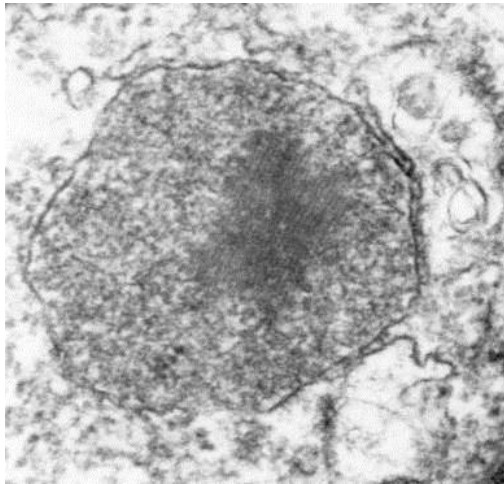
Lizoszómális tárolási betegségek (TEM)

Ohshima T et al. PNAS (1997); 94:2540-2544

1. Mi okozza a lizoszómális tárolási betegségeket?
2. Mi jellemző ezekre a betegségekre?

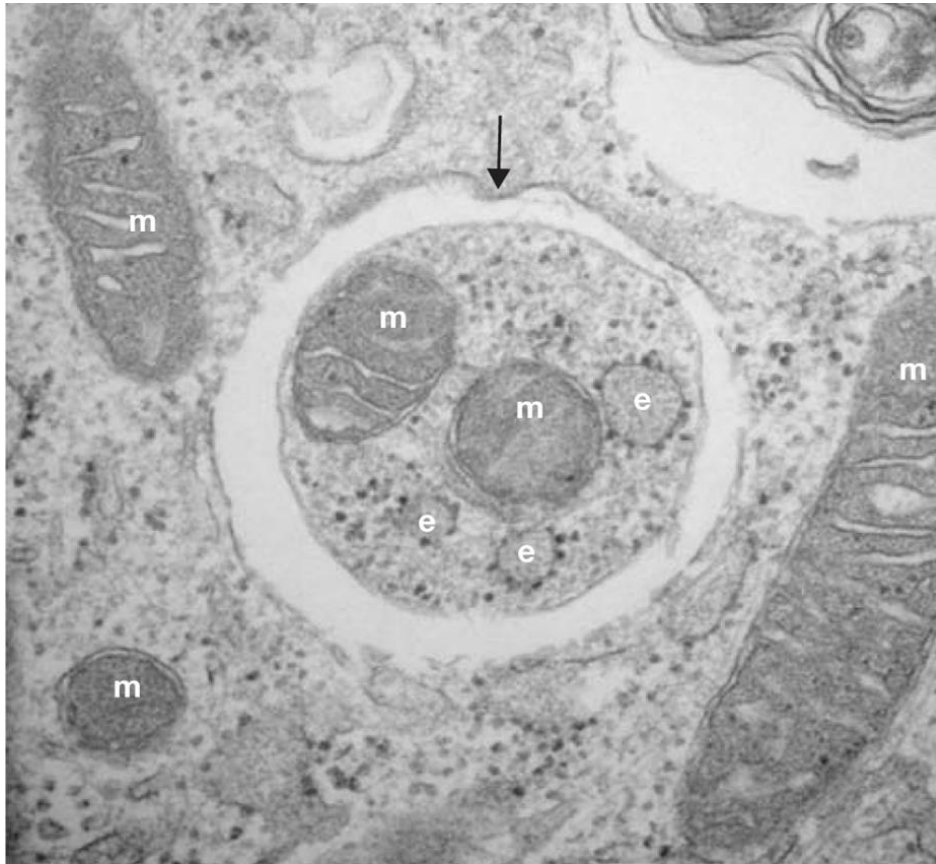
Peroxiszóma (TEM)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Melyik szabadgyököt képesek termelni és lebontani is a peroxiszómák?
2. Nevezzen meg két, a peroxiszómákban megtalálható enzimet!

Autofágia (TEM)

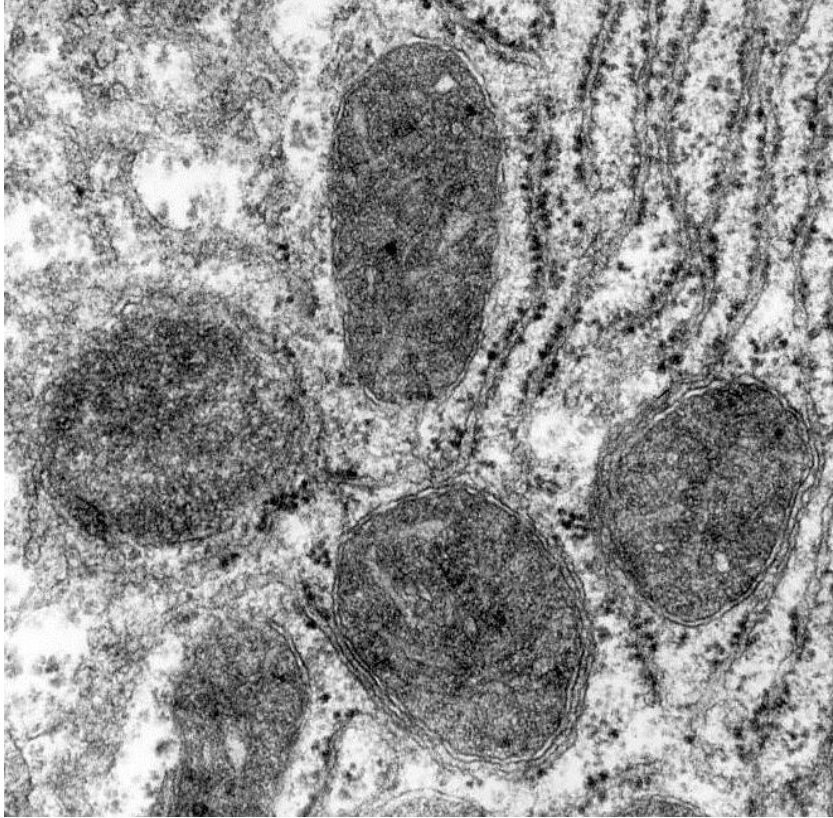

Mizushima N and Levine B, Nat Cell Biol. (2010); 12(9):823-30

1. Mit jelölnek a képen az „m” és az „e” betűk?
2. Mi történik az autofagoszómákba került sejtalkotókkal autofágia során?

14. Mitochondrium

Mitochondriumok (TEM)

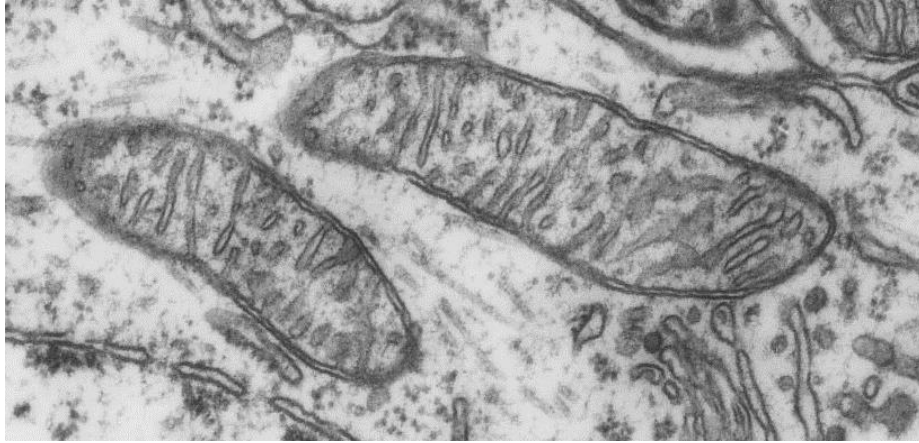

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Melyek azok a szövettípusok, amelyek nagy számban tartalmaznak mitokondriumokat?
2. Hol képződik a mitokondriális fehérjék túlnyomó többsége?

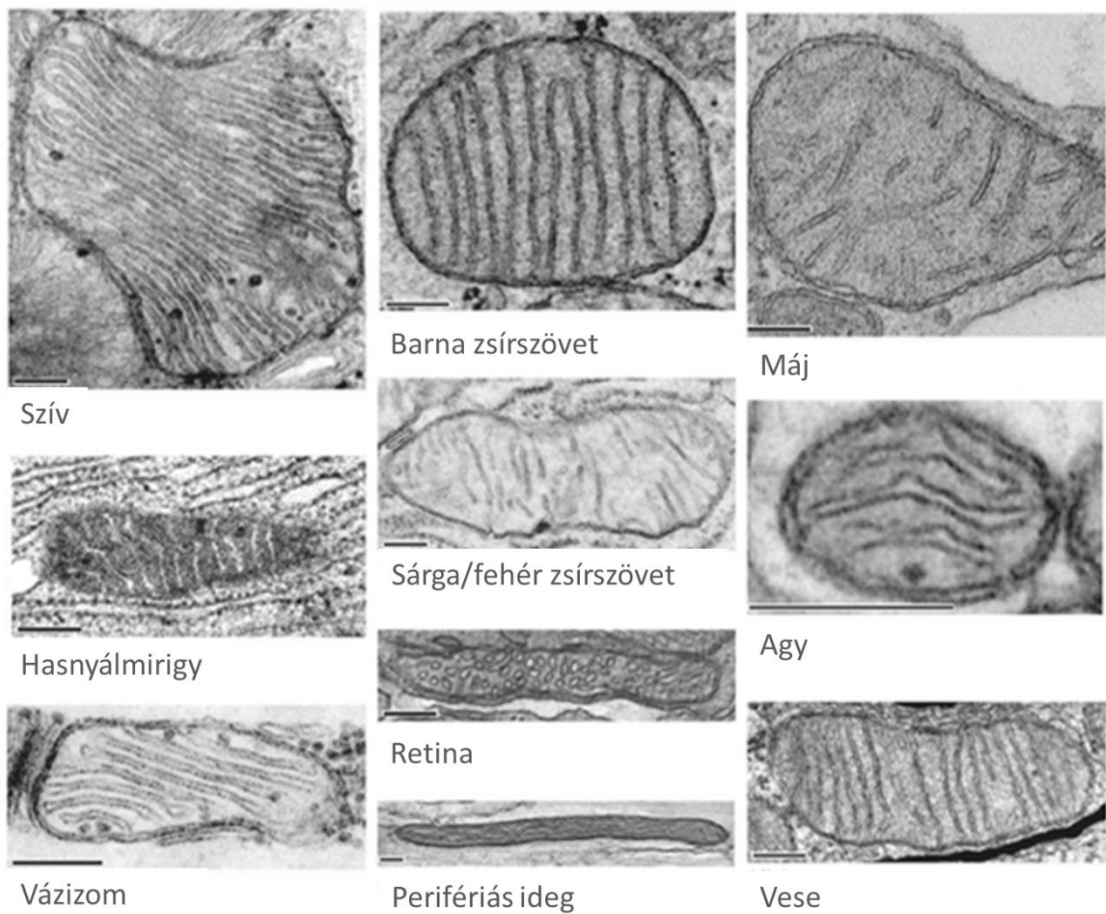
Mitokondriumok (TEM)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. A biológiai oxidáció lépései közül melyek játszódnak le a mitokondriumban és pontosan hol?
2. Milyen módszerrel izolálhatóak mitokondriumok eukarióta sejtekből?

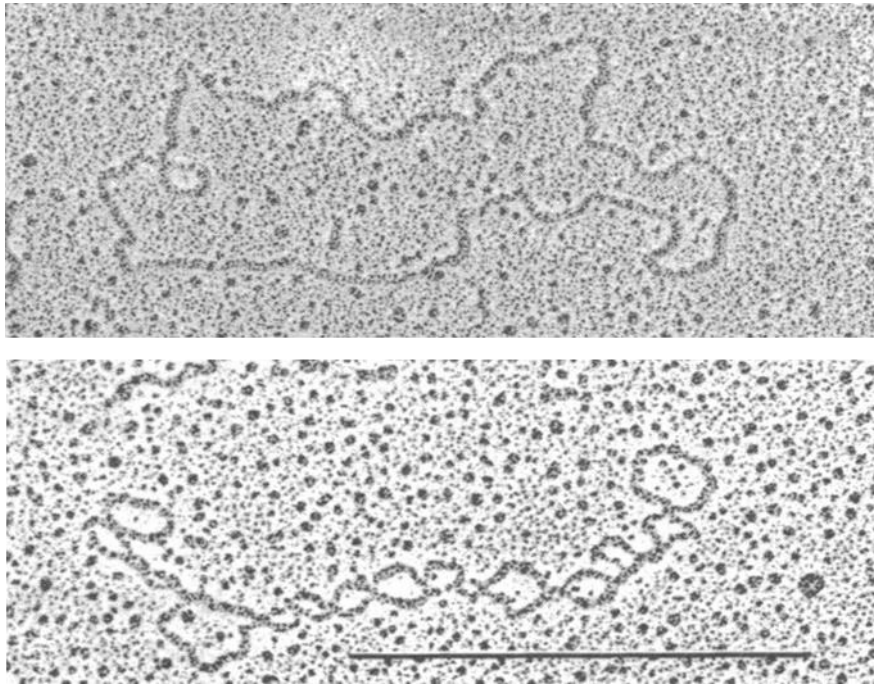
Különböző szövettípusokban előforduló mitokondriumok TEM felvételen

Vafai SB and Mootha VK, Nature (2012); 491(7424):374-83

1. Mi az alapja a mitokondrium külső és belső membránja közötti permeabilitás különbségnek?
2. Milyen fő transzportfehérjék találhatók a belső membránban?

Mitokondriális DNS (mtDNS) (TEM)

Ryan R et al., PNAS U S A. (1978); 75(7):3268-72.

1. Mi a különbség a két képen látható mitokondriális DNS-molekulák között?
2. Melyik szeparációs módszerrel választható el egymástól a mitokondriális DNS két lánc?

Mitokondriális DNS (scanning elektronmikroszkóp, SEM)

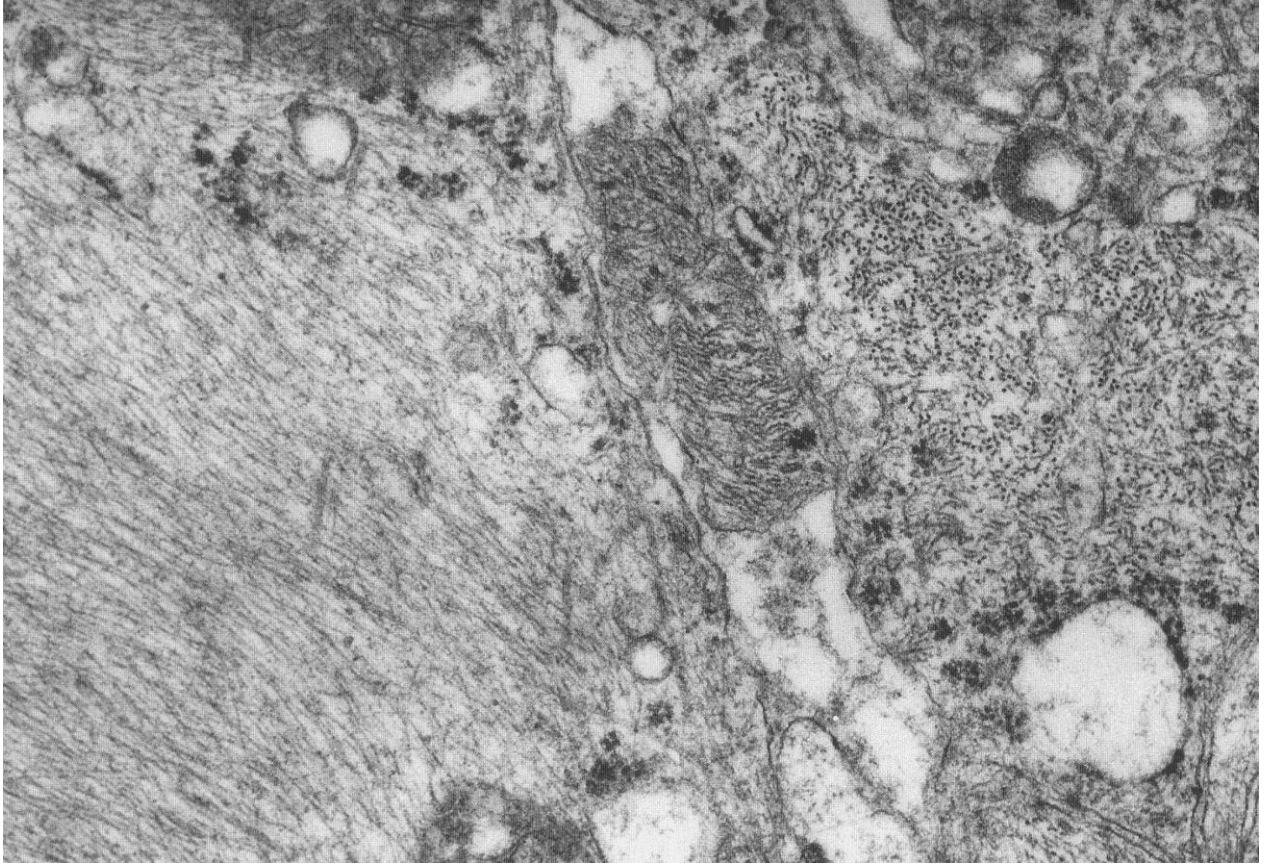

Hudson, B. et al. Nature. (1967); 216(5116):647-52

1. Melyik DNS polimeráz vesz részt a mitokondriális DNS szintézisében?
2. Mit jelent a heteroplazmia fogalma?

15. Citoszkeleton

Intermedier filamentumok (TEM)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Melyek az a sejt-sejt és sejt-mátrix kapcsolatok, amely intermedier filamentumokat tartalmaznak?
2. Melyik az az intermedier filamentum-típus, amelyik minden eukarióta szövetféleségben megtalálható?

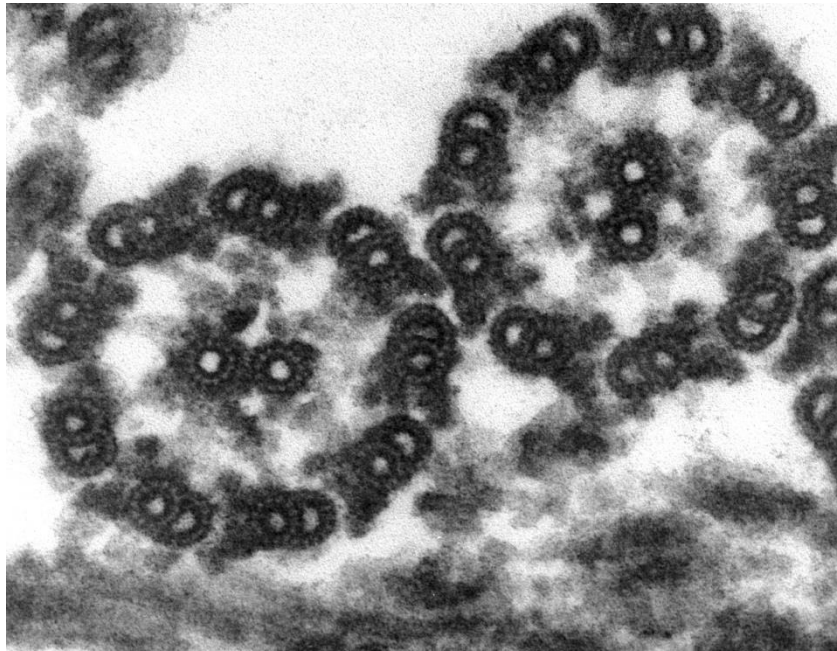
Mikrotubulusok (TEM)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Milyen feladatokat látnak el a sejt életében a mikrotubulusok?
2. Nevezzen meg két olyan szert, melyekkel a mikrotubulusok polimerizációja gátolható!

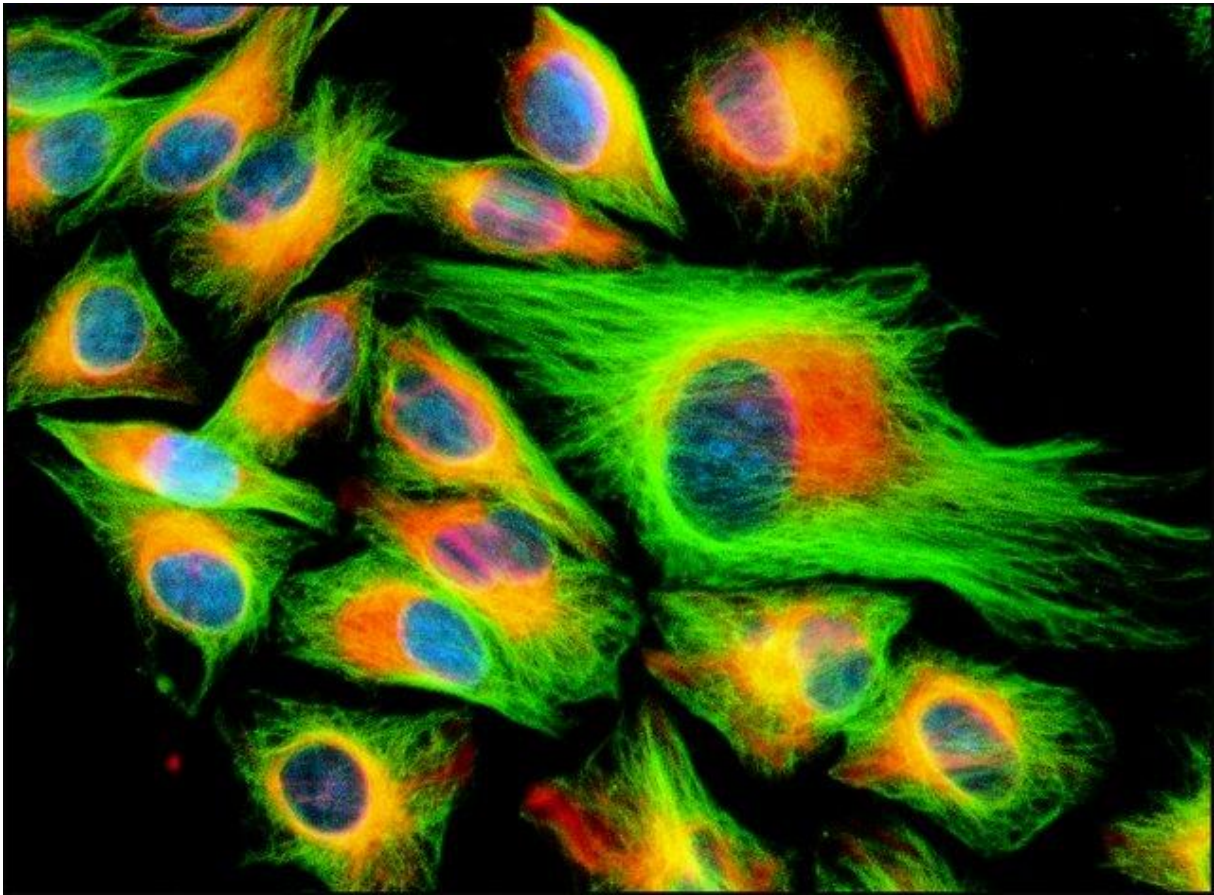
Chlamydomonas alga ostorának keresztmetszete (TEM)

<http://remf.dartmouth.edu/imagesindex.html>

1. Nevezze meg az osztódási orsó mikrotubulus-típusait, feladatukkal együtt!
2. Melyek azok a motorfehérjék, amik képesek a mikrotubulusok mentén történő mozgásra?
3. Melyik irányba mozognak ezek a fehérjék?

Citokeratin (zöld), vimentin (piros), sejtmag (kék) (Fluoreszcens mikroszkóp)

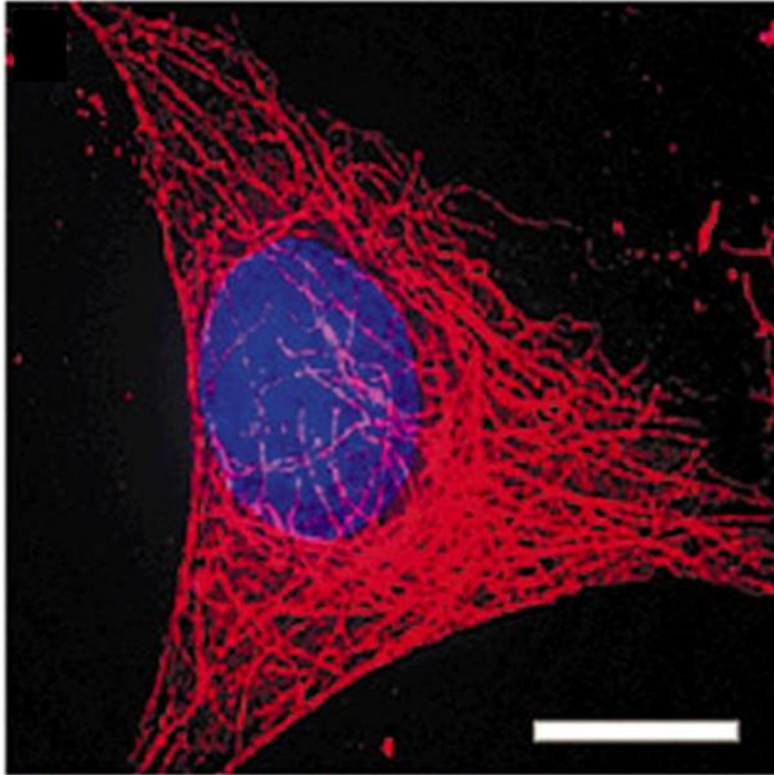

Sigma katalógus (<http://www.sigmaaldrich.com/catalog/product/sigma/v5255?lang=hu&region=HU>)

1. Milyen sejtekben található citokeratin és vimentin?
2. Írja le a fluoreszcens immuncitokémia lényegét és lépéseit!

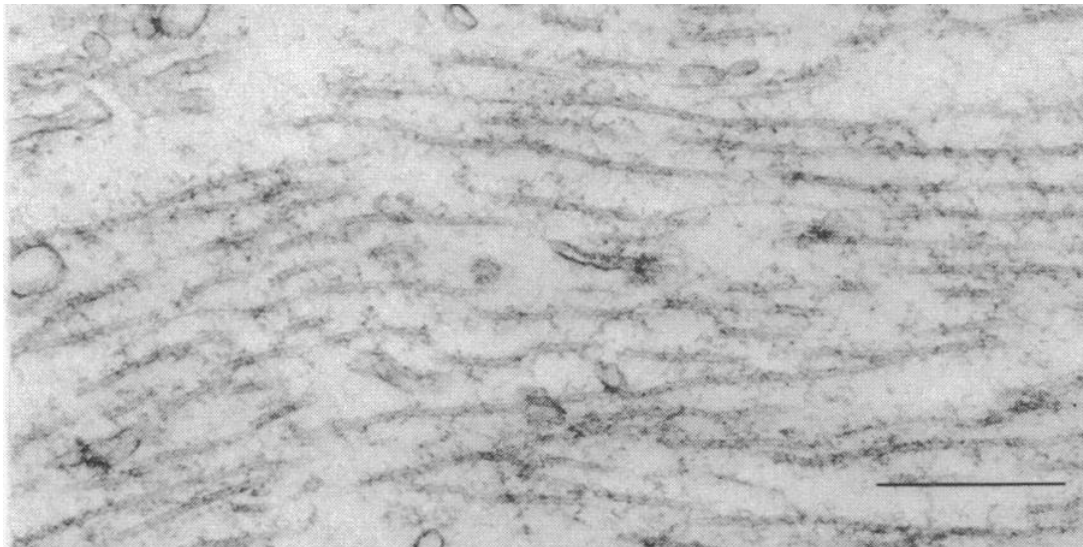
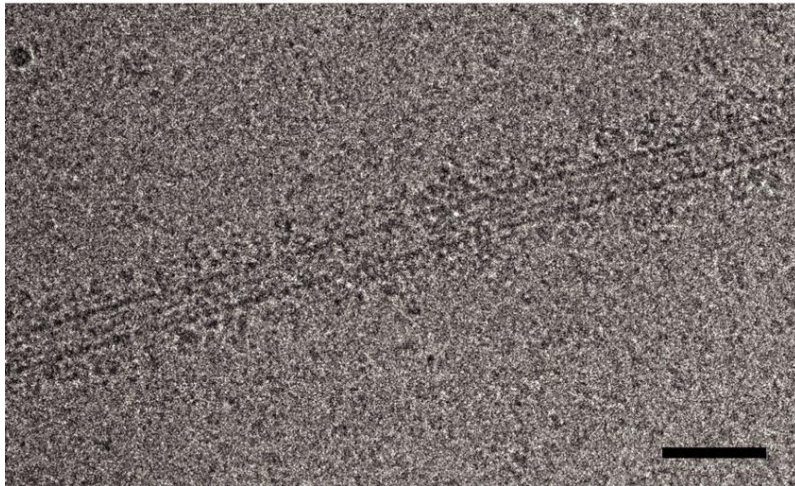
Mikrotubulus (fluoreszcens mikroszkóp)

Wu X et al., Nat Biotechnol. (2003); 21(1):41-6

1. Mi az MTOC és hol található a képen?
2. Mi szolgáltatja az energiát a mikrotubulusok polimerizációjához?

Mikrotubulus (TEM)

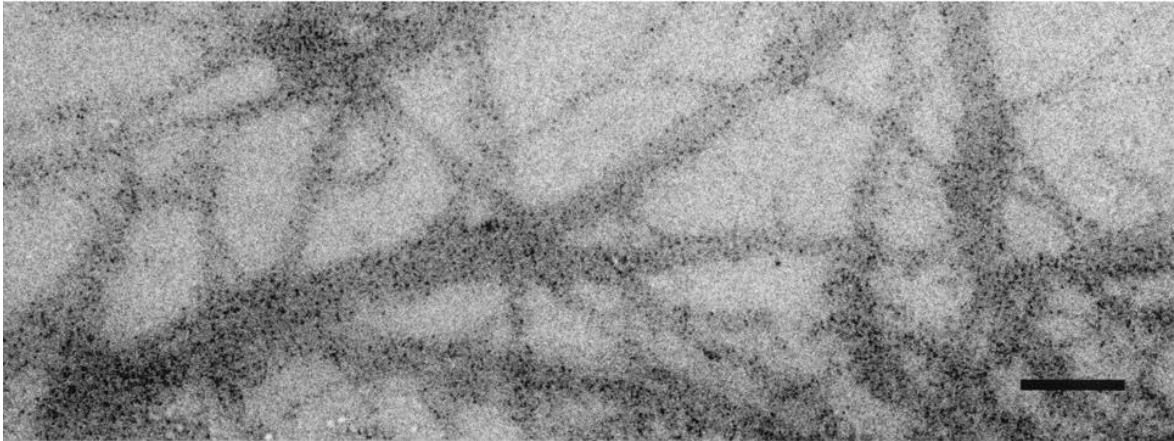

Mizuno N et al., PNAS (2007); 104:20832-20837

O'Connor TM et al., PNAS (1974); 71(10):4198-202

1. Hol szintetizálódik a tubulin?
2. Milyen hatást fejt ki a kolchicin a mikrotubulusokra?

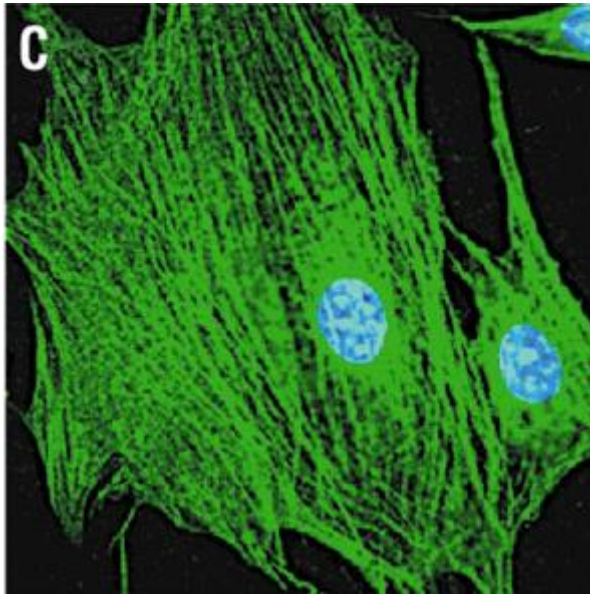
Aktin filamentumok és miozin, fején arany jelöléssel (TEM)

Sugi H et al., PNAS (1997); 94:4378-4382

1. Milyen hatása van a falloidinnek az aktin filamentumokra?
2. Jellemezze a taposómalom mechanizmust!

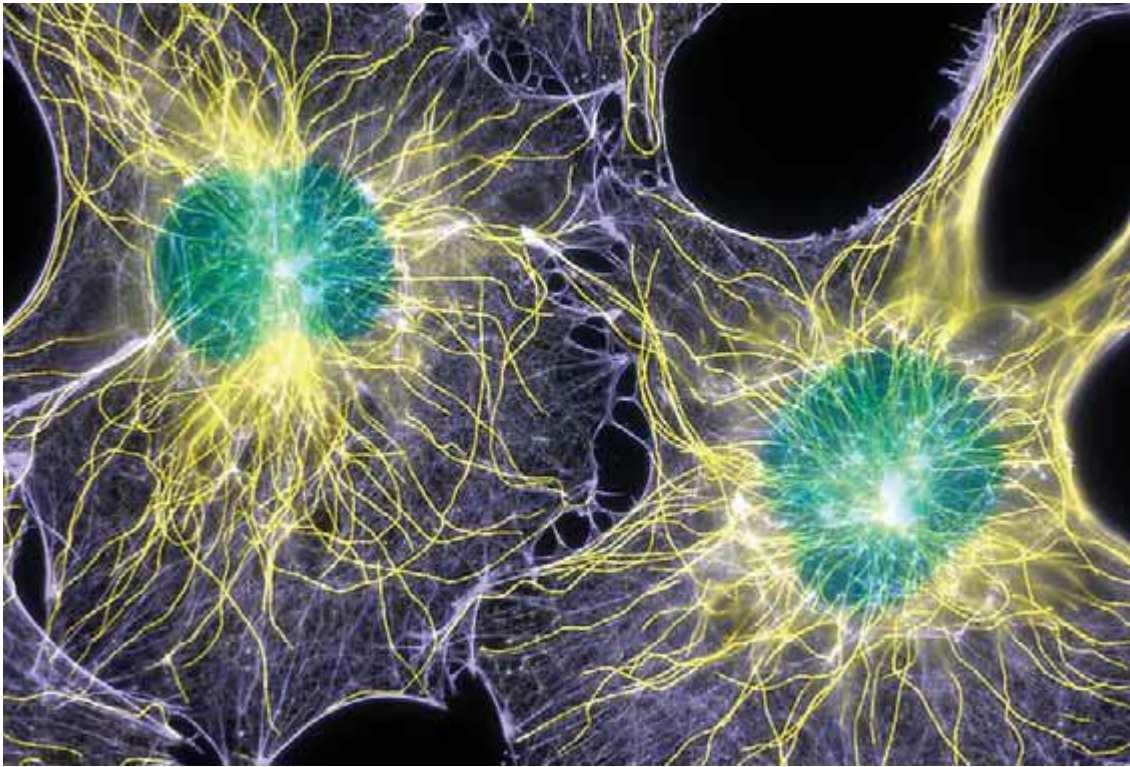
Aktin filamentumok (Fluoreszcens mikroszkóp)

Wu X et al., Nat Biotechnol. (2003); 21(1):41-6

1. Milyen motorfehérjék mozoghatnak az aktin filamentumokon, mi ezek funkciója?
2. Milyen struktúrákat hozhatnak létre az aktin filamentumok?

Aktin filamentumok (fehér) és mikrotubulusok (sárga)

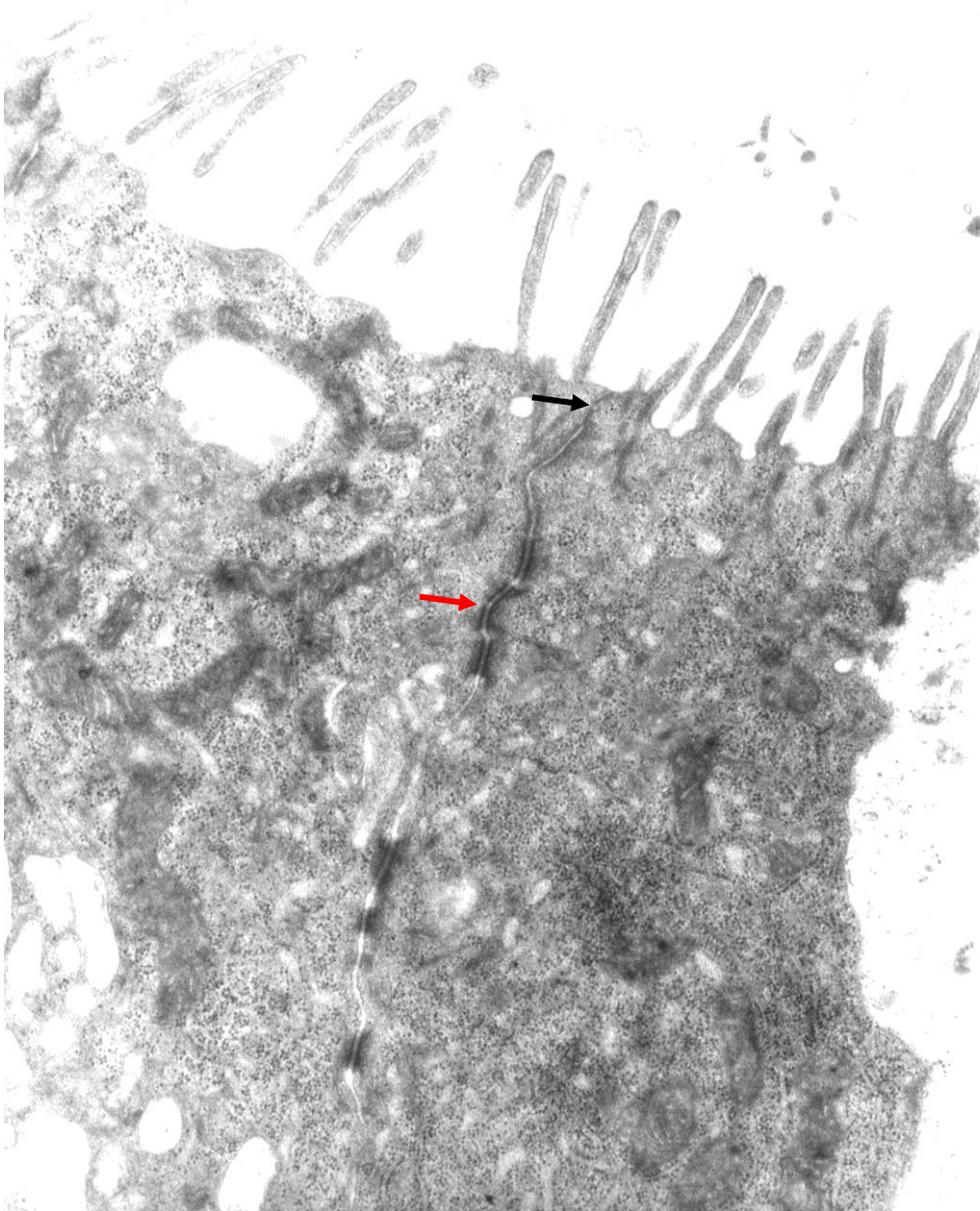

<http://publications.nigms.nih.gov/insidethecell/>

1. Hogy hívjuk a mikrotubulusokat felépítő monomereket?
2. Mi szolgáltatja az energiát az aktin polimerizációjához?

16. Sejthártya, sejtkapcsolatok, extracelluláris mátrix

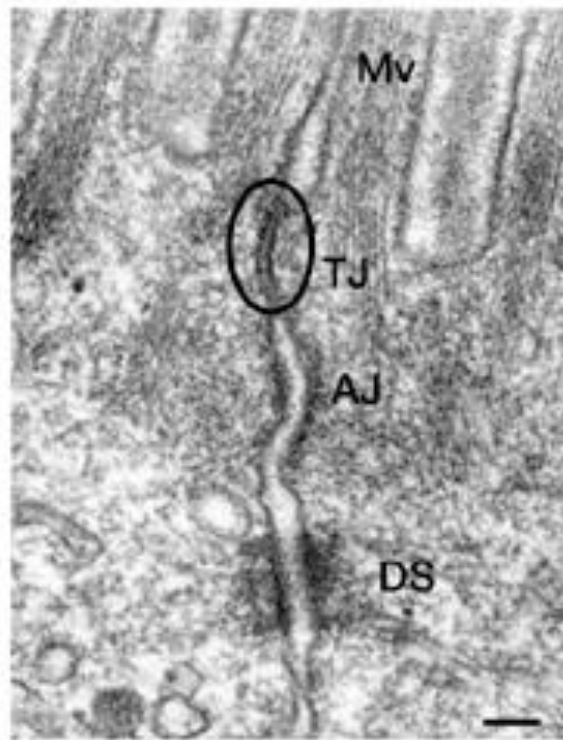
Sejt-sejt kapcsolatok bélhámsejtek között (TEM)

Ábrahám Hajnalka (PTE ÁOK Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium)

1. Nevezze meg a fekete nyíllal jelölt képletet és annak feladatát!
2. Melyik sejtkapcsoló struktúrát jelöli a piros nyíl? Melyik citoszkeleton-elem található meg ebben a sejt-sejt kapcsolatban?

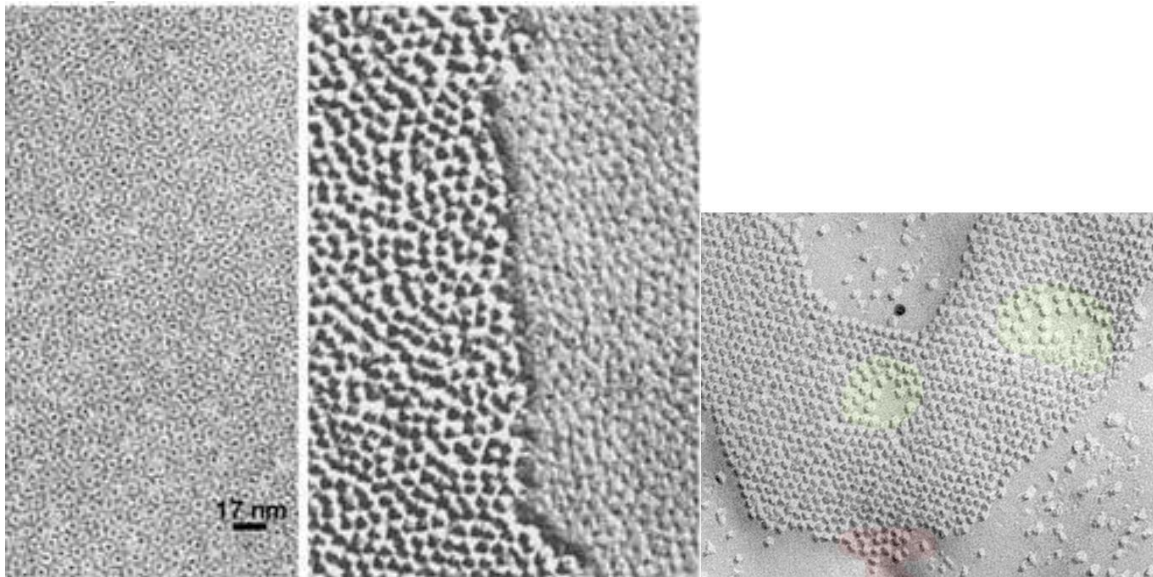
Epithelsejtek között kialakuló sejt-sejt kapcsolatok (TEM)

Tsukita S et al., Nat Rev Mol Cell Biol. (2001); 2(4):285-93

1. Mely sejtkapcsoló struktúrákat jelölik az ábrán látható rövidítések?
2. Milyen típusú citoszkeleton-elem található a mikrovillusokban?

Réskapcsolat, negatív kontraszt (balra), fagyasztva törés (jobbra) (TEM)

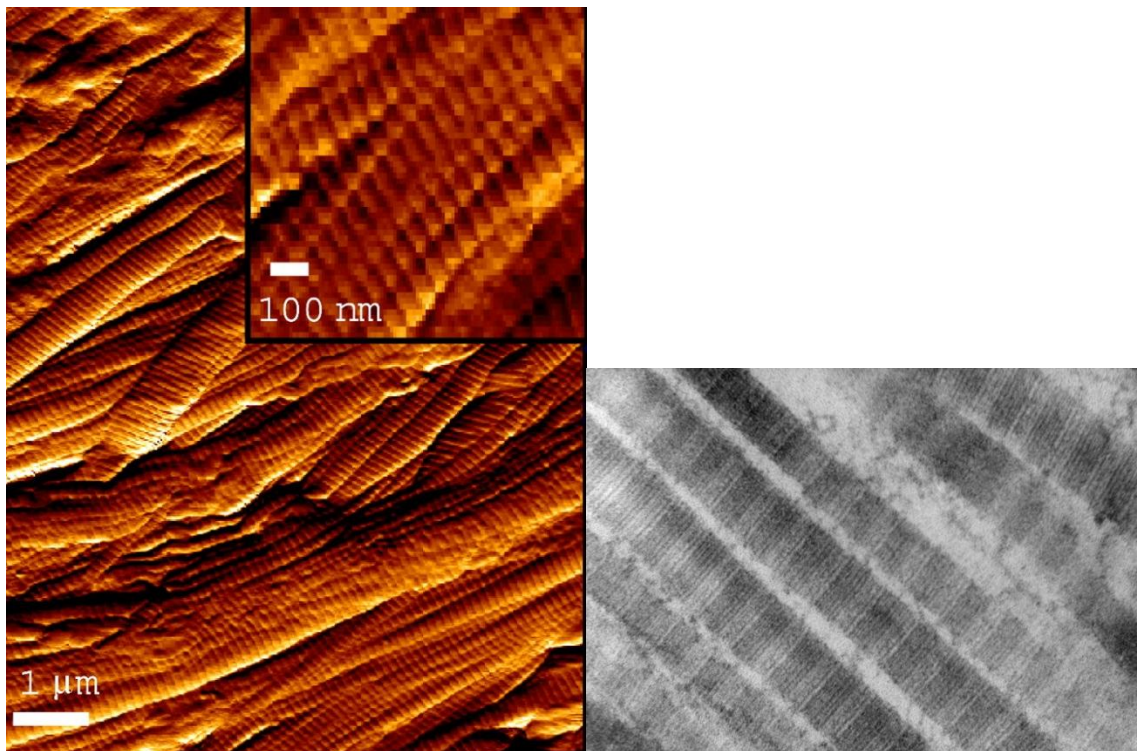
Goodenough DA and Paul DL, Nat Rev Mol Cell Biol. (2003); 4(4):285-94

Flores CE et al., PNAS (2012); 109:3211-3212

1. Milyen fehérjékből áll a réskapcsolat?
2. Ezen fehérjék génjének mutációja milyen betegségekhez vezethet?

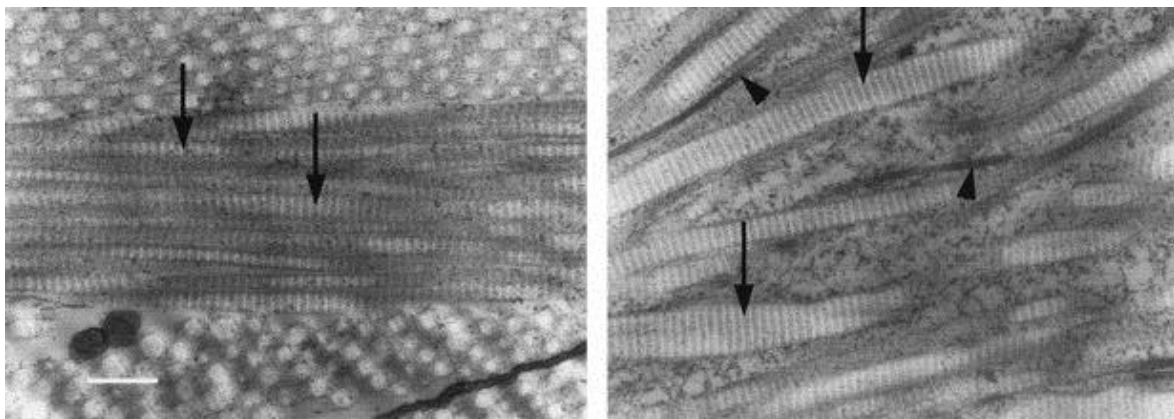
Kollagén (Atomerő mikroszkóp: balra, TEM: jobbra)

Berenguer de la Cuesta F et al., PNAS (2009); 106:15297-15301

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fibers_of_Collagen_Type_I_-_TEM_.jpg

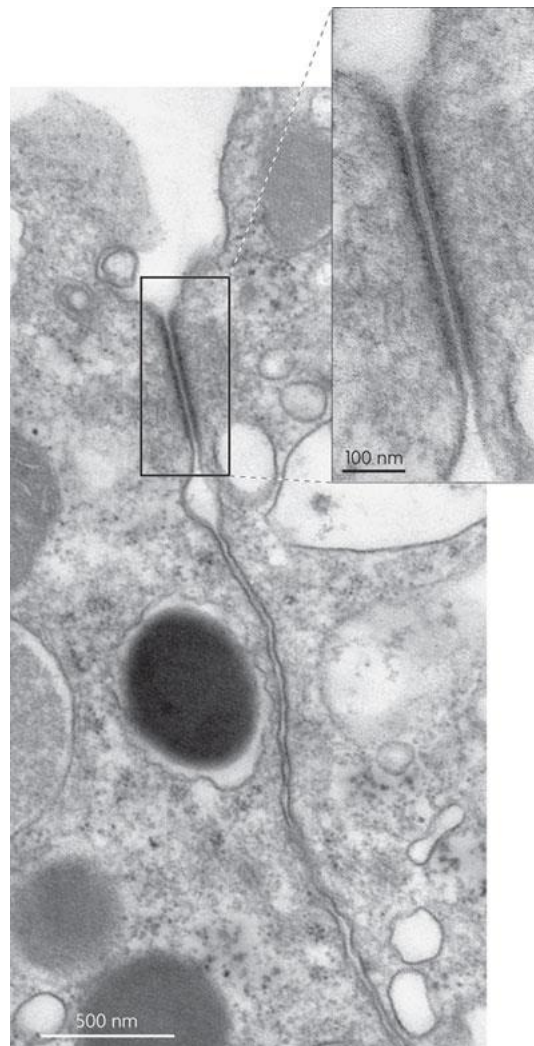
Kollagén (TEM)

Liu X et al. PNAS (1997); 94:1852-1856

1. A C-vitamin felvételének csökkenése, hogy befolyásolja a skorbut kialakulását?
2. Nevezze meg a kollagénszintézis lépéseit!

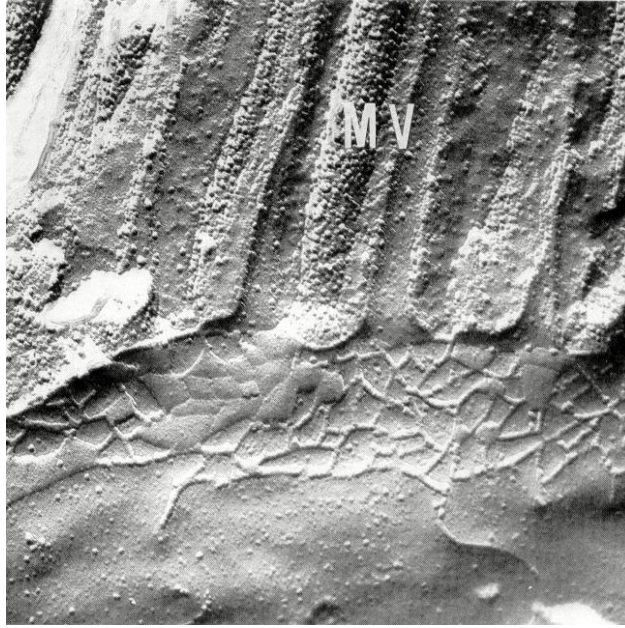
Övdezmószóma (zonula adherens) (TEM)

Harris TJC and Tepass U, Nat Rev Mol Cell Biol (2010); 11: 502-514

1. Melyik citoszkeleton-elem felelős az övdezmószóma szerkezetének kialakításáért?
2. Miért hívják ezt a sejtkapcsoló struktúrát övdezmószómának?

Tight junction, felette mikrovillusok (TEM, fagyasztva törés)

Schulzke JD et al., *Pediatr Res.* (1998) 43, 435–441

1. Mi a lényege a fagyasztva töréses technikának?
2. Milyen molekulákból épül fel a tight junction?